

Viite / Hänvisning

VANHA DNRO LSU-2008-R-25(531)

Asia / Ärende

**YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTISELOSTUKSESTA; JÄTEHUOLTOKESKUKSEN KE-
HITTÄMINEN, LAKEUDEN ETAPPI OY, ILMAJOKI**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lakeuden Etappi Oy on hankkeesta vastaavana toimittanut 6.5.2008 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle - Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (468/1994, muutos 267/1999, muutos 458/2006) mukaisen arviointiselostuksen **jätehuoltokeskuksen kehittämishankkeesta Ilmajoella**. Arviointiselostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Lakeuden Etappi Oy on 13 perustajakunnan omistama jätehuolto-yhtiö, jonka toiminta-alueella on noin 133 700 asukasta. Etapin jätehuoltokeskus on aloittanut toimintansa vuonna 2004 ja on alueensa ainoa toiminnassa oleva jätteiden loppusijoitusalue. Se sijaitsee Laskunmäellä Ilmajoen kunnan Röyskölän kylässä noin 5 km:n etäisyydellä Ilmajoen keskustasta itään. YVA-menettelyssä tarkasteltavat toiminnot sijoittuvat pääosin Etapin jätehuoltokeskuksen nykyiselle alueelle, jolla on asemakaava.

Hankkeen tavoitteena on kehittää Etapin jätehuoltokeskuksen toimintoja siten, että alueen jätehuoltoa pystytään tulevaisuudessakin toteuttamaan tehokkaasti, haitalliset ympäristövaikutukset minimoidaan, jätteistä mahdollisimman suuri osa hyödynnetään materiaalina tai energiana ja kaatopaikalle loppusijoitukseen päätyy lähinnä hyötykäyttöön soveltumattomia tuhkia ja kuonia.

Etapin toiminta-alueen asukasmäärä tulee kasvamaan suunniteltujen kuntaliitosten myötä, mikä lisää alueella muodostuvia jätemääriä. Arvion mukaan kaatopaikalle loppusijoitettavien jätteiden määrä nousee noin 70 000 tonniin vuodessa ennen jätteen energiahyötykäytön alkamista. Hankkeessa varaudutaan myös Pohjanmaan kunnallisten jätehuolto-yhtiöiden yhteiseen jätteen energiahyödyntämishankkeeseen Mustasaaressa. Mikäli tämä toteutuu, Etapin jätehuoltokeskuksessa aletaan siirtokuormata syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä laitokselle, valmistaa kaupan ja teollisuuden jätteestä polttoainetta uudessa mekaanisessa käsittelylaitoksessa ja mahdollisesti käsitellä ja loppusijoittaa jätteenpoltossa muodostuvia pohjakuonia ja tuhkia noin 40 000 tonnia vuodessa. Suunnitelmissa on myös, että Etapin nykyisessä biokaasulaitoksessa voitaisiin tuottaa

esimerkiksi liikennepolttoainetta ja käyttää viljeltyä biomateriaalia, jolloin biokaasulaitoksen kapasiteetti olisi enimmillään noin 166 950 tonnia vuodessa.

Hankevaihtoehtoon sisältyvät toiminnot:

1. Jätteiden hyötykäyttöä edistävät toiminnot:

- biokaasulaitoksen kapasiteetin nosto
- biojätteen ja lietteiden kompostointi biokaasulaitoksen varajärjestelmänä
- mädätetyn lietteen jatkojalostus
- materiaalina hyödynnettävien jätteiden käsittelytoiminnot
- uusi siirtokuormausasema syntypaikkalajitellulle yhdyskuntajätteelle ja jätepolttoaineelle
- uusi jätteen mekaaninen käsittelylaitos
- jätteenpolton kuonan ja muiden tuhkien hyötykäyttö

2. Energian tuotanto:

- kaatopaikkakaasujen ja biokaasulaitoksen ylijäämäkaasun käsittely ja jatkojalostus

3. Loppusijoitus:

- ongelmajätteiden uudet loppusijoitusalueet
- jätteenpolton pohjakuonien sekä turpeen, öljyn ja kivihiilen poltossa muodostuvien tuhkien loppusijoittaminen
- kaatopaikalle loppusijoitettavan tavanomaisen jätteen määrän kasvu ennen polttolaitoksen käyttöönottoa
- mädätetyn lietteen sijoittaminen kaatopaikalle biokaasulaitoksen varajärjestelmänä

4. Vesien käsittely:

- paikallispuhdistamon rakentaminen

YVA- menettelyssä tarkasteltavan olevien uusien toimintojen rakentaminen ja käyttöönotto tapahtuisivat vaiheittain vuosien 2009 – 2015 välisenä aikana. Kaikkia edellä mainittuja toimintoja ei välttämättä toteuteta.

Hankkeesta vastaava Lakeuden Etappi Oy
Laskunmäentie 15
60760 POJANLUOMA

YVA-konsultti Pöyry Environment Oy
PL 50 (Jaakonkatu 3)
01621 VANTAA

Yhteysviranomainen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat
Vaasan toimipaikka
PL 262 (Koulukatu 19)
65101 VAASA

YVA-menettely

YVA-menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

YVA-menettelyä sovelletaan Lakeuden Etappi Oy:n jätehuoltokeskuksen kehittämishankkeessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (713/2006) 6 § mukaisen hanke-luettelon 11a, 11b ja 11c kohtien perusteella. Suunnitellun hankevaihtoehdon VE 1 osalta tarkas-tellaan seuraavia YVA-menettelyä edellyttäviä toimintoja:

- YVA-asetus 6 § kohta 11a) ongelmajätteiden käsittely tai sijoittaminen kaatopai-kalle
- YVA-asetus 6 § kohta 11b) muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa (hankkeessa mekaanisen käsittelylaitoksen suunniteltu kapasiteetti 50 000 t/a)
- YVA-asetus 6 § kohta 11b) biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähin-tään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle (hankkeessa biokaasulaitoksen suunni-teltu kapasiteetti 166 950 t/a)
- YVA-asetus 6 § kohta 11c) yhdyskuntajätteiden tai – lietteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle (hankkeessa suunni-teltu kapasiteetti 70 000-80 000 t/a)

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä selvitysten perusteella on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa on esitettynä tiedot hank-keesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviran-omainen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA-asetuksen mukaisten sisällöllisten vaati-musten toteutumista. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-lain mukaisesti hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee toteuttamisvaihtoehtojen lisäksi tarkastella hankkeen toteuttamatta jättämistä, eli ns. nollavaihtoehtoa.

Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan nollavaihtoehdon lisäksi yhtä hankevaih-toehtoa, jossa on alavaihtoehtoja biokaasulaitoksen laajentamisen ja ongelmajätekaatopaikan si-jainnin osalta.

YVA:ssa tarkasteltavat vaihtoehdot:

- **Nollavaihtoehto (VE 0):** Hankkeen toteuttamatta jättäminen. Lakeuden Etapin jäte-huoltokeskuksen toiminta jatkuu nykyisen kaltaisena. Nykyisen luvan sallimat kehi-tystoimenpiteet toteutetaan tarpeen mukaan, ja jätekeskuksessa voidaan käsitellä ym-päristöluvan sallima määrä jätteitä. Loppusijoitettavan tavanomaisen jätteen määrän osalta tarkastellaan vuoden 2008 jätemäärää, sillä ympäristöluvan sallima tavanomai-sen jätteen loppusijoitusmäärä ei ole tulevaisuudessa realistinen ja sen käyttäminen antaisi vaikutusarvioinnissa virheellisen kuvan.

- **Hankevaihtoehto (VE 1):** Lakeuden Etapin jätehuoltokeskuksen toimintaa kehitetään aloittamalla kokonaan uusia toimintoja ja laajentamalla vanhoja toimintoja.

Vaihtoehtojen mukaiset toiminnot on esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostuksen taulukossa 7-1, sivulla 42.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hanke on pääosin alueella voimassa olevien kaavojen mukainen. Etelä-Pohjanmaan maakunta-kaavassa (23.5.2005) alue on merkinnällä "ej" (jätteenkäsittelyalue/jätehuoltokeskus). Alueella ei ole voimassaolevaa yleiskaavaa, mutta se on tarkoitus sisällyttää tulevaisuudessa Ilmajoen keskustan yleiskaavaan. Jätehuoltokeskuksen sijoittamista varten laaditussa asemakaavassa (20.12.2000) pääosa jätehuoltokeskuksen alueesta on merkinnällä jätteenkäsittelyalue (EJ-2) ja itäreuna ongelmajätteenkäsittelyalueena (EJ-1). Ympäriällä on 50 metrin levyiset suojaviheralueet (EV-2) ja lähimmän asutuksen suuntaan maisemallinen suojavyöhyke (EV-3). Ongelmajätteen kaatopaikan mahdollinen laajennus nykyiselle suojaviheralueelle sekä ongelmajätteiden sijoittaminen tavanomaisen jätteen sijoittamiseen varatuille alueelle tai kokonaan uudelle alueelle edellyttävät asemakaavamuutosta. Lisäksi mikäli vesialtaiden pohjoispuoleinen maa-alue otetaan käyttöön vesienkäsittelyalueena, on sille laadittava asemakaava.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue (entinen Länsi-Suomen ympäristökeskus) on aiemmin myöntänyt Lakeuden Etapin toimintoja koskien ympäristölupia 2.4.2001 (dnro 0800Y0307, Vaasan hallinto-oikeuden päätös 02/0042/4 ja KHO päätös 1.4.2003 taltio 773) ja 10.11.2006 (dnro LSU-2004-Y-561) sekä liittyen biojätteen ja puhdistamo- ja teollisuuslietteiden käsittelyyn 22.3.2004 (dnro LSU-2003-Y-489) ja jätevesien käsittelyyn 4.12.2007 (dnro LSU-2006-Y-870). Lisäksi vireillä ovat ympäristölupahakemukset liittyen ympäristölupamääräysten tarkistamiseen (dnro LSU-2006-Y-1183) ja biojätteiden kompostointiin (LSU-2008-Y-413).

Lakeuden Etappi Oy on jättänyt vuoden 2006 lopussa jätehuoltokeskuksen ympäristölupamääräysten tarkistushakemuksen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue (entinen Länsi-Suomen ympäristökeskus) (vireillä olevan lupahakemus LSU-2006-Y-1183), jota on täydennetty keväällä 2007. Lupaehtojen tarkistamista on edellytetty yhtiölle myönnettyissä ympäristöluvuissa. Nykyisen toiminnan lupaehtojen tarkistamisen lisäksi Etappi hakee lupaa muutamille uusille toiminnoille. Uusia toimintoja ovat siirto-kuormausasema ja kaukolämpölaitos. Nykyisten toimintojen osalta hakemuksessa on esitetty tarkistuksia alueella käsiteltävän ja hyödynnettävän jätteen määrään ja laatuun, loppusijoitusalueiden käyttöön (mm. sijoitettavan jätteen laatu ja määrä), pilaantuneiden maiden käsittely- ja hyödyntämistapoihin sekä jätteen hyötykäyttöön. Lisäksi hakemuksessa esitetään, että uudessa ympäristöluvassa yhdistetään nykyiset erilliset ympäristöluvat yhdeksi lupapäätökseksi. Lupahakemuksen teon yhteydessä on lupaa haettaville toiminnoille ja toiminnan muutoksille tehty yleissuunnitelma (Paavo Ristola Oy, 2007).

Ilmajoen kunta on myöntänyt jätehuoltokeskusalueen kentille ja rakennuksille rakennus- ja toimenpidelupia. Vesien johtamisesta Ilmajoen kunnan yleiseen viemäriin on tehty sopimus Ilmajoen kunnan kanssa 27.2.2002. Sopimusta on muutettu 9.2.2004. Tarkkailuohjelmasta Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue (entinen Länsi-Suomen ympäristökeskus) on tehnyt hyväksymispäätöksen 10.6.2009.

Etapin jätehuoltokeskuksen alueella harjoitettava nykyinen toiminta perustuu pääosin jätehuoltoalueen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (Suunnittelukeskus Oy, 15.11.1999), Etapin jätehuoltokeskuksen yleissuunnitelmaan ja ympäristölupahakemukseen (Ins.tsto Paavo Ristola Oy, 15.5.2000), yhdyskunta- ja hyötyjätekentän pienerien vastaanoton sekä vesialtaiden poikke-

ustilanteisiin varautumisen riskitarkasteluun (Ins.tsto Paavo Ristola Oy, 7.6.2004) ja pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden käsittelyn poikkeustilanteisiin varautumisen suunnitelmaan (Ins.tsto Paavo Ristola Oy, 15.10.2004). Lisäksi alueen rakentamista varten on edellä mainittujen suunnitelmien pohjalta tehty useita rakentamissuunnitelmia.

Osa hankkeeseen sisältyvistä toiminnoista on luonteeltaan ja kokoluokaltaan sellaisia, että ne edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Lisäksi uusille toiminnoille on saatava ympäristölupa. Osa toiminnoista voi vaatia rakennuslupaa ja maisematyölupaa. Maankäyttö- ja rakennuslain 132 §:n mukaisesti rakennuslupahakemukseen ja asemakaavaan on liitettävä YVA-selostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto, samoin ympäristölupahakemuksiin.

Ongelmajätteen kaatopaikan mahdollinen laajennus nykyiselle suojaviheralueelle, edellyttää asemakaavamuutosta. Myös ongelmajätteiden sijoittaminen nykyisessä kaavassa tavanomaisen jätteen sijoittamiseen varatulle alueelle edellyttää asemakaavamuutosta.

Mikäli vesialtaiden takainen maa-alue otetaan käyttöön, on kyseiselle alueelle laadittava asema-kaava. Lisäksi kaikille toiminnoille on oltava yleissuunnitelma ja rakennussuunnitelma.

Rakentamisen aikana tehdään tarvittaessa tarvittavat ilmoitukset ympäristönsuojeluviranomaiselle (esim. melua aiheuttava häiritsevä toiminta).

Mikäli biokaasun hyödyntäminen tapahtuu laitoksen ulkopuolella, sovelletaan siihen maakaasuasetusta (1058/1993). Kaasun siirtoputkiston saa rakennuttaa vain Turvatekniikan keskuksen antamalla rakennusluvalla.

2. ARVIOINTIOSELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksesta on kuulutettu 20.10.–30.11.2009 Ilmajoen ja Jalasjärven kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja pääkirjastoissa sekä Seinäjoen kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja pääkirjastossa sekä myös Nurmotalon informatiivisella ilmoitustaululla ja Nurmon kirjastossa. Kuulutus on julkaistu 20.10.2009 alueella ilmestyvissä sanomalehdissä Pohjalainen, Ilkka ja Ilmajoki-lehti. Arviointiselostus on ollut luettavissa myös ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia käsittelevä tiedotus- ja keskustelutilaisuus on pidetty 26.10.2009 Ilmajoen kunnantalolla.

Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Ilmajoen ja Jalasjärven kunnat, Seinäjoen kaupunki, Ilmajoen ja Jalasjärven kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, Seinäjoen seudun terveystyöntekijät, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus, Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus / kalatalousyksikkö, Länsi-Suomen lääninhallitus / sosiaali- ja terveysosasto / Vaasan palveluyksikkö, Tiehallinto / Vaasan tiepiiri, Museovirasto ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomaiselle toimitettiin yhteensä 10 lausuntoa ja 4 mielipidettä (joista kaksi yksityisten sekä yksi kyläkunnan ja yksi asukastoimikunnan nimissä). Hankkeesta vastaavalle on toimitettu kopiot lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäiskappaleista, joten kaikki lausunnot ja mielipiteet tulevat hankevastaavan tietoon sellaisenaan.

Ilmajoen kunta Kunnanhallitus

Ilmajoen kunnanhallitus toteaa lausunnossaan Lakeuden Etappi Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Kunnanhallitus antaa lausunnon teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan valmistelun pohjalta. Tekninen lautakunta valmistelee asiaa maankäytön näkökulmasta ja ympäristölautakunta ympäristönsuojelun kannalta.

Tekninen lautakunta toteaa lausunnossaan seuraavasti:

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Nollavaihtoehto

Nollavaihtoehto voidaan toteuttaa nykyisen asemakaavan puitteissa. Tuomikylän alueella arvioidaan edelleen olevan hajuhaittaa, joka vaikuttaa kylän asumisen kehittämiseen. YVA:ssa arvioidaan myös, ettei yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön ole nykytilanteesta eroavia vaikutuksia. Kun nykytilanteessa kylässä koetaan toistuvasti hajuhaittaa, tarkoittanee nollavaihtoehto sitä, että maankäyttöä, varsinkaan asumista ei voida osoittaa nykyisen kylän ja jätehuoltokeskuksen väliselle alueelle ja täydennysrakentaminenkin osassa kylää on vaarassa. Toisaalta YVA:n mukaan hajuhaitta tulee vähenemään, kunhan biokaasulaitos saadaan toimimaan kunnolla. Tekninen lautakunta katsoo, että yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittämisen kannalta on välttämätöntä, että laitoksen toiminnan aiheuttamat haitat vähenevät myös, jos toiminta jatkuu nykyisen asemakaavan ja ympäristöluvan puitteissa.

Hankevaihtoehto

Esitellyn hankevaihtoehdon toteuttaminen vaatii asemakaavan muuttamisen. Muutos on tehtävä kummassakin ongelmajätealueen sijoittamisen alavaihtoehdossa. Mikäli vesienkäsittelyaluetta laajennetaan pohjoiseen tai vesienkäsittelyalueelle on tarpeen perustaa kaavalla osoitettu suojavyöhyke, edellyttää tämä asemakaavan laajentamista ko. alueelle.

YVA:ssa todetaan, että ”hankkeen merkittävimmät vaikutukset ympäröivän maankäytön kannalta liittyvät hajupäästöihin ja niistä lähitienoon asutukselle aiheutuvaan viihtyvyyshaittaan. Häiriövaikutusten vähentämiseksi on syytä säilyttää jätehuoltokeskuksen ja lähimpien asutusten välissä riittävä suojavyöhyke. Tästä syystä hankevaihtoehdossa esitettyä ongelmajätealueen laajennusta nykyisen alueen itäpuolelle, lähimpien asutusten suuntaan, ei voida pitää arvioinninkaan mukaan maankäyttövaikutusten kannalta suositeltavana. Uusi sijoitusalue yhdyskuntajätteen täyttöalueen yhteyteen olisi tässä mielessä parempi.”

Tekninen lautakunta pitää hyvin ongelmallisena suojaviheralueen muuttamista ongelmajätealueeksi. Alueen asemakaavoituksen yhteydessä ongelmajätealuetta supistettiin alkuperäisestä esityksestä poiketen ja perusteena oli riittävä etäisyys olemassa olevaan asutukseen sekä se, että kylän suuntaan oli välttämätöntä osoittaa suojaviheralueet haittojen torjumiseksi. Lautakunnan mielestä mahdollinen ongelmajätealueen lisäalue on sijoitettava jätehuoltokeskuksen nykyisten rajojen sisälle. Alueen laajentaminen asutuksen suuntaan ei voi olla kestävä ratkaisu.

Lautakunta esittää myös edelleen harkittavaksi biokaasulaitoksen varajärjestelmän valintaa. Tiedossa on, että auma- ja säkkikompostointi aiheuttavat mittavia hajupäästöjä. YVA:sta ei kuitenkaan selviä, kuinka usein varajärjestelmä edes todennäköisen ennustuksen mukaan tulee käyttöön ja siten sen aiheuttamaa hajuhaitan kestoa ei voida arvioida. Mikäli varajärjestelmää ei voida muuttaa, tulisi harkita kompostikentän sijoittamista muualle kuin jätehuoltokeskuksen alueelle.

Uuteen ongelmajätteiden loppusijoitusalueeseen liittyvä mahdollinen kaavamuuosprosessi on tarkoitus aloittaa vuoden 2009 aikana. Rakentaminen ja uusien toimintojen käyttöönotto tapahtuu vaiheittain vuosien 2009-2015 välisenä aikana. Lautakunta huomauttaa, että esitystä kaavan muuttamiseksi ei kunnalle ole tehty vielä marraskuussa 2009, joten aikaisintaan kaavaprosessi voi alkaa 2010.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

YVA:n selvitysten mukaan jätetäyttö täysikorkeana näkyy muutamissa paikoissa Tuomikylään, erityisesti kylän kaukaisimpiin osiin, lähimpien asuntojen osalta näköesteen muodostaa nykyinen

metsä. Selvityksen mukaan tilanne saattaa muuttua, mikäli puustoa kaadetaan huomattavasti. Lautakunnan mielestä esitetyt leikkauspiirustukset ovat lisäperuste sille, että nykyiset suojaviheralueet säilytetään koskemattomina ja ennemmin lisätään niitä kuin vähennetään. Myös täytön käytännön järjestelyillä voitaneen vaikuttaa siihen, mitä kylälle näkyy.

Vaikutukset liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen

Alaanentie, johon liikennevaikutukset eniten kohdistuvat, on maantie ja siten tiehallinnon omistuksessa ja hoidossa. YVA:ssa luetellut liikenteen sujumista ja liikenneturvallisuutta parantavat toimet toteuttaa siten tiehallinto. Tekninen lautakunta pitää hyvinä niitä parannusehdotuksia, mitä YVA:n kohdassa 11 on lueteltu.

Kokonaisuudessaan esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostus on riittävän havainnollinen ja ympäristövaikutukset on tuotu esille varsin selkeästi. Jätehuoltokeskuksen kehittäminen tuo mukanaan paljon positiivisia vaikutuksia, ja toimintaa tulee kehittää. Samalla on kuitenkin varmistuttava, etteivät jo aikaisemmin esiintyneet haitat lähialueille tule jatkumaan tai kasvaamaan.

Kunnanhallitus antaa lausuntonsa edellä olevien teknisen lautakunnan esityksen ja ympäristölautakunnan esityksen mukaisena.

Yhteysviranomainen on käsitellyt ympäristölautakunnan lausunnon erillisenä koska lausunto on saapunut ja kirjattu erillisenä toimenpiteenä. Seuraava lausunto on Ilmajoen kunnan ympäristölautakunnan lausunto.

Ilmajoen kunnan ympäristölautakunta

Ilmajoen kunnan ympäristölautakunnan lausunnossa todetaan, että ympäristölautakunta pitää edelleen ensisijaisen tärkeänä, että lähialueen asutusalueille tai muille alueille (mm. lähialueen vesistöt) ei aiheudu mahdollisista uusista tai laajennettavista toiminnoista haittoja.

Ympäristölautakunta pitää hankevaihtoehdossa merkittävänä asiana sitä, että hajuhaitan arvioidaan lähialueilla vähenevän. Hajuhaitan arvioidaan vähenevän myös nollavaihtoehdossa, kun biokaasulaitos ja sen vedenkäsittelyprosessi saadaan toimimaan suunnitellulla tavalla. Ympäristölautakunta on saanut palautetta hajuhaitoista säännöllisin väliajoin, ja toteaa, että hajuhaittoja on pystyttävä vähentämään, päädyttiin sitten nolla- tai hankevaihtoehtoon. Hankevaihtoehdolla saavutettaisiin myös useita positiivisia vaikutuksia ympäristön kannalta; jätteen hyödyntämisen lisääminen materiaalina ja toissijaisesti energiana ovat näistä merkittävimmät.

Ympäristölautakunta suhtautuu kriittisesti hankevaihtoehdossa esitettyihin biokaasulaitoksen varajärjestelmiin, biojätteiden säkkikompostointiin ja lietteiden aumakompostointiin. Aumakompostointi ei ole ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa, ja molemmista kompostointitavoista saattaa aiheutua hajuhaittoja lähialueille. Kompostointi saattaa myös houkutella lokkeja alueelle. Arviointiselostuksessa ei ollut arviota siitä, miten usein biokaasulaitoksen varajärjestelmänä käytettäviä kompostointitapoja joudutaan käyttämään. Arvio olisi tarpeellinen, että voitaisiin arvioida kompostoinnista aiheutuvien hajuhaittojen esiintymistiheyttä. Tulisi harkita, voidaanko kompostointikenttää sijoittaa muualle kuin jätehuoltokeskuksen yhteyteen. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan kompostointikentän tulisi sijaita etäällä asutuksesta.

Ympäristölautakunta suhtautuu kielteisesti siihen vaihtoehtoon, että jätehuoltokeskuksen toimintoja laajennettaisiin suojaviheralueille tai muuten lähemmäs asutusta. Toimintoja ei tule sijoittaa lähemmäksi asutusta, kuin ne nykytilanteessa ovat.

Päästöt vesistöön ovat hankevaihtoehdossa nollavaihtoehtoa suuremmat. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan vesien käsittelyssä parempi vaihtoehto ympäristön kannalta olisi pitäytynyt nollavaihtoehdossa.

Jätehuoltokeskuksen toimintojen aiheuttaman melun arvioidaan hieman kasvavan sekä nolla- että hankevaihtoehdossa. Arviointiselostuksen mukaan asutukselle ei normaalioloissa arvioida aiheutuvan melutason ohjearvot ylittävää meluhaittaa. Kuitenkin poikkeustilanteissa melutaso saattaa nousta nykytilannetta korkeammaksi, jos monia eri jätteenkäsittelytoimintoja on käynnissä yhtäaikaaisesti. Melutason nousemista tulee pyrkiä ehkäisemään, mm. rajoittamalla toimintojen kasvattamista asutuksen suuntaan.

Kokonaisuudessaan esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostus on riittävän havainnollinen ja ympäristövaikutukset on tuotu esille selkeästi. Jätehuoltokeskuksen kehittäminen tuo mukanaan paljon positiivisia vaikutuksia, ja toimintaa tulee kehittää. Samalla on kuitenkin varmistuttava, etteivät jo aikaisemmin esiintyneet haitat lähialueille tule jatkumaan tai kasvamaan.

Jalasjärven kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta

Jalasjärven kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunnossa todetaan, että Lakeuden Etappi Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostus on tarpeeksi laaja ja toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset on tuotu hyvin esille.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta pitää tärkeänä sitä, että alueella on toimiva jätehuoltokeskus. Jätehuoltokeskuksen toimintojen jatkuva parantamisen lautakunta kokee tärkeäksi.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan lausunnossa todetaan, että ympäristölautakunta toi jo ohjelmaa koskevassa lausunnossaan esille, että vaihtoehtotarkastelun jakaminen kahteen vaihtoehtoon on suppea käsittelytapa. VE1 ei ole yksi vaihtoehto vaan pitää sisällään monta, joista kaikki eivät välttämättä koskaan toteudu. VE1:n sisällä tarkastelua on kuitenkin tehty laajasti ja yksityiskohtaisesti, joten tarkastelutapa vaikuttaa lähinnä jätteenkäsittelyalueen tulevien toimintojen toteutumisen aikataulujen ja vaikutusten ymmärtämiseen. Jatkon kannalta tällä ei ole merkitystä, koska uusien toimintojen toteutus selkiintyy lupamenettelyssä.

Alueen asukkaille YVA-tiedotus on tarjonnut mahdollisuuden osallistumiseen ja sitä kautta asukkaille aiheutuvien haittojen arvioimiseen.

Lautakunta haluaa kuitenkin tuoda esille seuraavia seikkoja, jotka on huomioitu hyvin myös YVA-selostuksessa.

Lautakunnan mielestä on erittäin tärkeää että jätteiden hyötykäyttö lisääntyy, biojätteiden määrää saadaan vähennettyä jätetäytössä, biokaasulaitoksen toiminta paranee ja uusien jätejakeiden vastaanotto mahdollistuu lähialueella. Lautakunta kannattaa jätehuoltokeskuksen ja sen välttämättömien toimien kehittämistä nykyisellä sijaintipaikalla, koska alueella on jo ennestään vastaavia toimintoja. Myös ympäristövaikutukset lisääntyvät suhteessa vähän verrattuna kokonaan uuteen alueeseen tai jopa vähenevät. Jätteenkäsittelytoiminnan haitallisia vaikutuksia ei kokonaan saada poistettua, joten vaikutusten jatkuva seuranta ja toiminnan jatkuva kehittäminen ovat tarpeellisia jatkotoimenpiteitä välttämättömän jätteenkäsittelytoiminnan jatkumiselle.

Seinäjoen kaupungin tekninen lautakunta

Seinäjoen kaupungin teknisen lautakunnan lausunnossa todetaan, että Seinäjoen kaupungin tekninen lautakunta on hankevaihtoehdon VE1 kannalla edellyttäen, että viihtyvyystekijät saadaan

ratkaistuksi jo nykyisessä biokaasulaitoksen toiminnassa. Laitoksen toiminnassa on esitetty vaihtoehto, että häiriötilanteissa turvaudutaan biojätteen osalta säkkikompostointiin, joka ei ole viihtyvyystekijöiden kannalta paras vaihtoehto. Sen tilalle kannattaisi tutkia muita teknisiä ratkaisuja, joilla olisi oleellisia vähentäviä vaikutuksia hajupäästöihin sekä loppukäyttöongelmiin.

Ongelmajätteiden loppusijoitusalueen laajennusta suojavaikokkeelle ei pidetä perusteltuna. Alueen laajentaminen on mahdollista, kun vastaavasti laajennetaan suoja-aluetta Tuomikylän asutukseen päin.

Uusien eri toimintojen ympäristövaikutusten arviointi edellyttäisi toimintojen ryhmittelyä useammaksi tarkasteluvaihtoehdoiksi, koska tällöin ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi parempi erotella eri toimintoja. Kaikkia YVA-menettelyssä esitettyjä toimintoja ei todennäköisesti toteuteta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon Seinäjoen Lentoaseman toiminta ja siitä aiheutuvat seuraavat rajoitukset:

"Ilmailumääräys AGA M3-13 Lintujen ja muiden eläinten torjunta lentoasemalla

2. ENNALTA EHKÄISEVÄT TOIMET

2.1 Lentoaseman päällikön on huolehdittava ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä lintujen ja muiden eläinten ilma-aluksille aiheuttaman törmäysvaaran vähentämiseksi. Tätä varten on mahdollisista ongelmajätteistä ja käytettävissä olevista torjuntakeinoista hankittava järjestelmällisesti tietoa. Onnettomuusvaaraa

aiheuttavien lajien esiintymisestä on tehtävä havaintoja ja muistiinpanoja siinä laajuudessa kuin torjunnan suunnittelun kannalta on tarpeen.

2.2 Lentoaseman pitäjän tulee käytännön mahdollisuuksien mukaan seurata lentoaseman ympäristön toimintaa ja suunnittelua ja pyrkiä vaikuttamaan kaavoitukseen, lupa-asioita käsitteleviin viranomaisiin ja asianomaisiin toiminnan harjoittajiin siten, että ruoanjätteelle tarkoitettuja kaatopaikkoja, kompostointilaitoksia, turkistarhoja, kalanviljelylaitoksia, riistanruokintapaikkoja, tekojärviä tai lampia ei perusteta tai laajenneta alle 10 kilometrin etäisyydellä lentoasemasta. Sama koskee tätä kauempanakin olevia kohteita, joissa on tarjolla ravintoa ja jotka sijaitsevat siten, että ongelmalintujen päivittäiset lentoreitit huomattavilta pesimäalueilta kulkisivat lentoaseman yli tai läheltä lentoasemaa."

Seinäjoen kaupungin tekninen lautakunta puoltaa hankevaihtoehdon VE1 mukaisen toiminnan kehittämistä Lakeuden Etapin nykyisessä jätehuoltokeskuksessa.

Etelä-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että suunniteltavat kehittämistoimenpiteet ovat varsin mittavia ja laaja-alaisia tähdäten jätteiden kokonaisvaltaiseen käsittelyyn ja monipuoliseen hyödyntämiseen. Tämä edellyttää useita teknologia ratkaisuja, prosesseja ja menetelmiä. Kestävän kehityksen näkökulmasta on tavoiteltavaa harjoittaa mahdollisimman tehokasta materiaalien kierrätystä ja hyötykäyttöä. Ennalta ehkäisevää jätteiden syntymistä on myös pohdittava samanaikaisesti. Luonnonvarojen optimoidusta ja suunnitellusta käytöstä on tulossa yhä tärkeämpi maakunnallinen kehittämistavoite. Tämä on tuotu esiin myös 30.11.2009 hyväksytyssä Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmassa 2030.

Etelä-Pohjanmaan liitto tuo erityisesti esiin asukkaiden hyvinvoinnin turvaamisen ja melu- sekä hajuhaittojen minimoinnin. Keskusteluyhteyteen asukkaiden kanssa on kiinnitettävä huomiota, jotta voitaisiin välttää senkaltaiset ristiriitatilanteet, joita on liittynyt joihinkin jätekeskuksen aikaisempiin kehittämis- ja rakentamisvaiheisiin. Tieyhteyksien kehittäminen Lakeuden etappiin on otettava myös suunnittelun lähtökohdaksi liikenneturvallisuuden sekä teiden kunnon ja välityskyvyn takaamiseksi. Niin ikään Seinäjoen lentoaseman merkittävä kehitys Rengonharjun alueella lentoliikenteen ja logistiikan keskuksena on huomioitava jätekeskuksen kehittämisessä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Laskunmäen ja Lakeuden etapin alue on osoitettu jätteenkäsittelyn/jätekeskuksen merkinnällä "ej". Suunnittelumääräyksen mukaan alue on varattu maakunnallista/seudullista jätekeskusta varten. Lisäksi alueelle on merkitty varaus teollisuus- ja varastoalueelle merkinnällä "t". Lakeuden etapin jätehuoltokeskuksen kehittäminen ja suunniteltujen toimintojen toteuttaminen on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan mukainen.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää Lakeuden etapin jätehuoltotoiminnan kehittämistä tarpeellisenä maakunnallisen jätehuollon kehittämisen ja uudistamisen kannalta.

Vaasan tiepiiri

Vaasan tiepiiri toteaa lausunnossaan, että Lakeuden Etappi Oy:n kehittämishankkeen toteuttaminen lisää liikennemääriä seututiellä 701. Liikenteen lisäyksen arvioidaan heikentävän liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta Laskumäentien risteyksessä ja liikenneturvallisuutta Alaanentien (seututien 701) varrella erityisesti Neiron koulun ympäristössä.

Hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee selvittää seututien 701 liittymäjärjestelyt, jotta liittymäjärjestelyt saadaan mahdollisimman turvalliseksi ja sujuviksi jätehuoltokeskuksen kohdalla sekä kevyen liikenteen ylityskohdassa Alaanentiellä.

Vaasan tiepiirillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa Huhtamaantien ja Neiron koulun väliselle tieosuudelle puuttuvaa 1,3 km:n kevyen liikenteen väylää.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo toteaa, että on tutustunut Lakeuden Etappi Oy:n jätehuoltokeskuksen kehittämistä koskevaan YVA-selostukseen ja ilmoittaa, ettei virastolla ole siihen huomauttamista. Alueella tai sen vaikutusalueella ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita tai alueita.

Muinaisjäännösten osalta Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo toteaa, että lausunnon antajana on toiminut Museovirasto.

Museovirasto

Museovirasto on tutustunut Lakeuden Etappi Oy:n jätehuoltokeskuksen kehittämistä koskevaan YVA-selostukseen ja ilmoittaa, ettei virastolla ole siihen huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Hankealueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta lausunnon antaa Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry toteaa, että Lakeuden Etappi Oy:n nykyisen jätehuoltokeskuksen toiminta on monilta osin tehostanut ja parantanut jätehuoltoa Etappi Oy:n toiminta-alueella. Näiden positiivisten vaikutusten lisäksi on toiminnasta kuitenkin aiheutunut myös haittaa alueen ympäristölle ja lähialueiden asukkaiden asumisviihtyvyydelle. Näistä syistä johtuen on tärkeää, että jätekeskuksen toimintaa nyt kehitetään.

Jätekeskuksen toiminnasta on aiheuttanut lähiseudun asukkaille merkittäviä hajuhaittoja. Hajuhaittoja on syntynyt erityisesti biojätteen ja lietteiden käsittelystä ja varastoinnista. Hankevaihtoehtoon 1 (VE 1) mukaan alueelle olisi nyt tulossa useita sellaisia uusia toimintoja jotka mah-

dollisesti lisäisivät hajuongelmia; so. mädätetyn lietteen jatkojalostusta, bio- ja kaatopaikka-kaasujen jatkojalostusta, biojätteen säkkikompostointia ja lietteiden aumakompostointia.

Erityisesti mädätetyn lietteen sijoittaminen (vrt. sata tonnia lietettä/vuosi) kaatopaikka-alueelle tulisi lisäämään hajuongelmia. Toisaalta jätekeskus haluaisi mahdollisuuden paljon suurempien lietemäärien kaatopaikkasijoittamiseen, mikäli lietettä ei tulevaisuudessa voida käyttää lannoitteena.

Tällöin hajuongelmat pahenisivat entisestään.

Hajua tuottavien toimintojen sijoittaminen jätekeskuksen alueelle ”mahdollisimman kauas” asutuksesta ei ratkaise ongelmaa. *Hajuongelmien ratkaisemiseksi on toteutettava kaikki taulukossa 8-8 ehdotetut toimenpiteet.*

Jätekeskuksessa syntyvien jätevesien määrä tulisi hankevaihtoehdossa 1 (VE 1) voimakkaasti lisääntymään. Vaikka jätekeskukselle rakennettaisiinkin omaa uusi jätevedenpuhdistamo, lisääntyisi kuormitus Meranojassa ja Tuomiluomassa pahimmillaan kymmenkertaiseksi. Jätevesien johtaminen Ilmajoen tai Seinäjoen jätevedenpuhdistamoille olisikin mitä suotavinta. Vaikka hankevaihtoehto 1 ei toteutuisikaan, olisi jätekeskuksen jätevedenpuhdistusta silti parannettava. Meranojassa, johon jätekeskuksen jätevedet nykyisin lasketaan, on vesistötarkkailussa havaittu kohonneita ravinne-, metalli- ja liuotinpitoisuuksia. Myös jätteenpolttotuhkan sijoittaminen jätekeskuksen alueelle edellyttää vedenpuhdistuksen tehostamista. Polttotuhkassa on runsaasti ympäristölle haitallisia helppoliukoisia suoloja ja metalleja.

Jätekeskuksen toiminnasta ja sateista johtuen alueella muodostuu suuri määrä ns. hulevesiä. Nyt tehdyn selvityksen perusteella on mahdotonta arvioida, ovatko näiden hulevesien talteenottoon tarkoitetut järjestelmät riittävän kattavia. Erityisesti rankkasateet voivat aiheuttaa ongelmatilanteita. Lisäksi lisääntyvä pilaantuneiden maa-ainesten liikuttelu ja varastointi lisäävät todennäköisyyttä, että sadevesien liuottamia aineita leviää maastoon. Silloin kun pilaantuneita maa-aineksia varastoidaan aumoihin, on ne ehdottomasti peitettävä.

Jätekeskukseen tulevista autoista on ajoittain levinnyt maastoon jätettä. Jäteautojen kuljettajilta tulee jatkossa edellyttää suurempaa huolellisuutta jätekuormien käsittelyssä ja kuljetuksessa.

Täyttötoiminnasta, jätteiden käsittelystä ja kasvavasta liikenteestä syntyy lisää melua. Ainakin jätteen murskaus- ja haketustoiminta on sijoitettava sisätiloihin. Melua syntyy tulevaisuudessa myös biokaasulaitoksen ylijäämäkaasun soihutpolttimesta. Polttimesta tulevan melun arvioidaan olevan luonteeltaan tasaista ja sen todetaan varsinkin päiväsaikaan häviävän taustameluun. Toisaalta on oletettavaa, että ylijäämäkaasua ei synny aina yhtä paljon, so. polttimesta tuleva melu voi olla myös katkonaista ja siten erityisesti yöaikaan häiritsevää.

Kaatopaikka-alueelle kaavailtu kaasujen talteenottojärjestelmä tulisi toteuttaa mitä pikimmin siitä huolimatta toteutetaanko hankevaihtoehto 1 (VE 1) vai ei.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry edellyttää, että Etappi Oy:n jätekeskuksen kehittämisessä otetaan käyttöön parasta mahdollista tekniikkaa, noudatetaan valtakunnallisen jätestrategista hierarkiaa ja kuunnellaan lähialueiden asukkaiden mielipiteitä ja korjausehdotuksia.

Mielipide 1 (Tuomikylä-seura ry)

Tuomikylä-seura toistaa arviointiohjelmasta annetun mielipiteen, jossa on laajemmin käsitelty samoja asioita, sekä toteaa että ne ovat vielä ajankohtaisia. Seuraavassa on toistettuna mielipide:

1. Lähivaikutusalue: Tuomikylä-seura toivoo lähivaikutusalueen laajentamista vähintään 2,5 kilometriin, sillä tämänhetkinen toiminta aiheuttaa jo häiriötä ja asumisviihtyisyyden laskua laajalla alueella. Biokaasulaitoksen käynnistämisen jälkeen on ollut toistuvia, erittäin pahoja hajuhaittoja Tuomikylän alueella, haju on kulkeutunut jopa Ahonkylän Isovuoren rinteeseen asuon-alueella saakka, jonne matkaa on 5 km. Ilmavirtaukset ovat pääasiassa lännen-lounaan suunnalta ja kun jätekeskus sijaitsee maastollisesti ylempänä, laskeutuu mm. metaani alas Tuomiluoman purolaaksoon, jonne myös kylän asutus on keskittynyt. Melun osalta "häiriörinki" on noin 2 km. Vaikka melutaso ei olekaan ylittänyt tiettyjä normiarvoja, tulisi melun mittauksessa huomioida taustamelu sekä muutos 0-tilanteeseen. Koska jätekeskus on maastollisesti kylää korkeammalla, kulkeutuu ääni helposti.

2. Vaikutukset vesistöön ja pohjavesiin: Jätevesien käsittelyä ja vesistön, Tuomiluoman, seuranta tulisi kehittää. Kaikki jätevedet tulisi ensisijaisesti johtaa jätevedenpuhdistamolle. Jos oma puhdistamo rakennetaan, sen teho ja varmuus tulee olla sellainen, ettei Tuomiluomaan kohdistu mitään lisärasituksia. Tuomiluoman veden laaduntarkkailussa tulisi näytteet ottaa ennen kuin vettä päästetään altaista ja sitten juoksutuksen aikana, jolloin saataisiin näkyviin juoksutusten vaikutus. Pohjavesiä alueella tulee tarkkailla säännöllisesti. Jätevesien altaiden rakenteita tulee parantaa, ettei viime vuosina tapahtuneita vuotoja enää tapahdu.

3. Toiminnan laajentaminen: Mitään toimintojen laajentamista ei tule suunnitella Tuomikylän puolelle, sillä etäisyys lähitaloihin on alle kilometri. Kaikki nykyistenkin toimintojen laajennukset tulee sijoittaa Alasantien puolelle, jossa ei ole asutusta. Tuhkan sijoittaminen alueella aiheuttaa mahdollisesti pölyhaittaa ja pienhiukkasten kulkeutumista. Jos tuhkaa tms. sijoitetaan alueelle, tulisi ilmanlaaduntarkkailu olla säännöllistä. Tuhkan sijoittaminen alueelle on kokonaisuudessaankin tarpeetonta, koska lähistölle on juuri myönnetty ympäristölupa tuhkaakaotapaikalle. Se lisää myös merkittävästi kuorma-autoliikennettä.

4. Arvioitavat vaihtoehdot: Toimintojen laajentamista ei tulisi tehdä, koska nykyisessä toiminnassa on edelleen paljon puutteita. Edellisen YVA:n yhteydessä todettiin, ettei mitään merkittäviä haittoja kylän asukkaille tule, jätekeskuksesta Meraojaan tuleva vesi olisi juomakelpoista, hajuhaittoja ei olisi jne. Nytemmin toiminnan käynnistyttyä meluhaitta lähitaloille on ollut merkittävä, hajuhaittoja on kuluvana vuonna ollut useasti, jopa 5 km:n säteellä, lokkiongelmaa ei ole saatu ratkaistua, penkkaan sijoitettavan jätteen määrät on ylitetty merkittävästi ilman sanktiota, jätevesialtaissa on ollut vuotoja jne. Tärkeintä olisi keskittyä nykyisen toiminnan kehittämiseen, jotta epäkohdat saataisiin poistettua. Tärkeämpää on jätteiden synnyn ehkäiseminen syntypaikalla sekä jätteiden synnyn vähentäminen verotuksen ja maksujen keinoin sekä kierrätyksen parantaminen kuin yhä isompien määrien sijoittaminen penkkaan.

Tuomikylä-seura esittää, että se tulisi hyväksyä asianosaiseksi kaikissa hankkeissa, koska se sääntöjenkin mukaan on perustettu ajamaan kyläläisten etua. Kylämaisema puronvarsineen on erittäin kaunista seutua ja kyläseura on aktiivisesti markkinoinut kylää viihtyisänä asuinalueena tavoitteenaan pitää kylä asuttuna, vireänä ja saada mm. koulu säilymään kylällä. Uusien asukkaiden määrässä oli selvä notkahdus jätekeskuksen tultua naapuriksi ja YVA:n yhteydessä tulisi tehdä koko kylää koskeva kysely liittyen jätekeskuksen vaikutuksista asumisviihtyisyyteen, meluun, hajuun jne.

Edellisen lisäksi seura esittää uutena vastineena täydentämään edellistä:

Tuomikylä-seura vastustaa kaikkia YVAssa esitettyjä laajennushankkeita!

Perustelut: Ensisijaisesti tulisi keskittyä olemassa olevien ongelmien ratkaisemiseen, kuten vakavat hajuongelmat, meluhaitta, maisemahaitta, haittaeläimet, ympäristön roskaantuminen. Seuran mielestä laajennusvaihtoehtojen sijaan olisi tullut tutkia vaihtoehtoisia, haitattomampia paikkoja laajentuvalla toiminnalla, laitoksen eteläpuolelle on kunnan omistamaa kaavoitettua maata ja lisämaata on esimerkiksi Alaasantien eteläpuolella.

Laaditusta YVasta seura esittää muutaman huomion. Seuran mielestä nyt laaditussa YVAssa hyvä on se seikka, että nyt edes todetaan, että jätekeskuksesta aiheutuu haittoja, ensimmäisen YVAN (arviointiohjelman) mukaan mitään haittoja kylälle ei aiheutuisi. Seuran mielestä hajumallit ovat tosin kovin keveitä; hajua tulisi vain muutamia tunteja viikossa, kun tälläkin hetkellä hajuhaitta lähitaloissa on lähes jatkuvaa! Hajumallikartoista puuttuu useita uusia taloja. Seura ihmettelee, miksei ole käytetty ajantasaista tietokantaa? Heidän mielestään haitat lisääntyvät edelleen, kun toimintaa yritetään tunkea kylää kohti, alkujaan jo olemattomat suoja-alueet poistuvat ja suoja-alueissa vedotaan välissä olevaan yksityisessä omistuksessa olevaan metsään, josta saatetaan seuran mielestä hakata milloin vaan. Jätekeskus sijaitsee maastollisesti kylää korkeammalla, mikä lisää hajujen, äänen ja muiden päästöjen kulkeutumista kylää kohti.

Lopuksi Tuomi-kylä seura toteaa, että YVasta pidetystä yleisötilaisuudesta olisi tullut laatia muistio, tilaisuudessa tuli esille monia seuran mielestä tärkeitä seikkoja jätekeskukseen liittyen.

Mielipide 2 (Laskunmäen asukkaista koostuva toimikunta)

Toimikunta toteaa ensinnäkin, että sana ”kehittäminen” kuvaa äärimmäisen huonosti toimintaa, jonka tarkoitus on laajentaa ja kasvattaa jätteiden käsittelyä ja ongelmajätteiden loppusijoittamista Laskunmäen alueella.

Kaatopaikan ympäristölle aiheuttamat ongelmat on ratkaistava ilman minkäänlaisia käsittelykapasiteettien lisäyksiä, kaatopaikka-alueen laajentamisesta puhumattakaan.

Toiseksi he toteavat, että ympäristö asukkaista koostuva toimikunta, Tuomikylä-Seura, yksittäiset henkilöt ovat toistakymmentä vuotta esittäneet Laskunmäen kaatopaikkahankkeesta kirjallisia mielipiteitään eri tahoille. Laskunmäen asukkaat katsovat, ettei ole aiheellista kirjoittaa samoja asioita uudelleen. Heidän mielestään silmiinpistävää on YVA:ssa erikseen tarkoitushakuisesti mainitut allekirjoittaneiden määrät, kaksi allekirjoitusta. Miksi asiakirjassa ei puhuta mitään kaatopaikkaa vastustavasta adressista, jossa oli yli tuhat Ilmajokelaista nimeä? Miksi Tuomikylä-Seura ry:n mielipidettäkin vähätellään mainitsemalla allekirjoittaneiden määrä. Seura edustaa kylää ja sen jäseniä.

Tuomikylä-Seura ry toteaa, että yhteysviranomaisen on ensisijaisen tärkeää tutustua siihen aiheeseen, jota on kertynyt yhtiön perustamisesta 2.4.1997, tähän päivään. Asiavyyhti on melko värikäs. Tämän asian yhteydessä on huomioitava mm. Ilmajoen kuntaan (etenkin ympäristölautakunnalle/sihteerille), Länsi-Suomen ympäristökeskukselle, Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle, Vaasan hallinto-oikeudelle, Korkeimmalle hallinto-oikeudelle, eduskunnan oikeusasiamiehelle, poliisille saatetut asiakirjat liitteineen. Asiakirjat ovat muistioita, lausuntoja, vetoomuksia, valituksia, rikostutkintapyyntöjä, asukkaitten laatimia hajupäiväkirjoja.

Nämä kohdistuvat mm. 26.11.1999 päiväytyyn YVA:aan, erilaisiin rakennuslupiin, melutyölupiin, asemakaavoitukseen jne. Kaatopaikan rakentamisen kummallisuuksista on tehty myös TV/radio-ohjelmia sekä paljon lehtikirjoituksia.

Vuoden 1999 YVA:sta aikoinaan esitetyt epäilykset kaatopaikan haitoista torperoititiin systemaattisesti. Nyt laaditussa YVA:ssa joudutaan myöntämään lokki-, maisema-, haju yms. haitat. Onko käsitettävä siten, että tästä lähtien ympäristön asukkaiden olisi vain siedettävä nämä haitat?

Seura toteaa, että kaatopaikkayhtiön moraalista kertoo paljon se, ettei lentokentän lentotoiminnasta vastaavan henkilön yhteydenottoihin loki-ongelman puitteissa ole osoitettu kiinnostusta yhteydenottoihin. Ilmailumääräyksessä (AGA M3 –13) on kirjattu lintujen torjunnasta monta sivua. Mm. alle kymmenen kilometrin säteelle ei saisi perustaa kaatopaikkoja eikä kompostilaitoksia. Kysymys on ajankohtainen, koska laskujen/nousujen määrä ja lentokoneitten koko, n. 5 km:n etäisyydellä sijaitsevalla Rengonharjun lentokentällä, kasvaa alati.

Seuran lausunnossa kysytään: Miksi Länsi-Suomen ympäristökeskus ei ole puuttunut jo nyt tehtyihin tiedossa oleviin ympäristöluparikkomuksiin? Esim. läjityksen määrä on ylitetty, joka on selvästi määriteltävissä oleva rike. On ollut allasvuotoja joista ei ole ilmoitettu viranomaisille, niin kuin ympäristölupa edellyttää! Yhtiölle ei ole langetettu mitään sanktioita, saati sitten korvauksia haitankärsijöille.

Seuran mielestä lain porsaanreiät on helppo löytää ja käyttää niitä sanoilla riittävä, kohtuuton, tarpeeksi jne.

Seuran mielestä on ollut ikävä seurata kun Meraojaan laskettavien vesien vaatimuksista on tingitty kerta toisensa jälkeen. Nyt näyttää olevan taas sama meno.

Jätteiden varakäsittelyjärjestelmäksi ei missään tapauksessa saa hyväksyä sitä, että jätteet pistetään muovisäkkiin tai/ja asfalttikentälle. Varsinkin kun tämä järjestelmä on ollut suurin piirtein koko ajan häiriötilassa.

Seuran mielestä jäteyhtiön suhtautuminen ympäristön asukkaisiin on ylimielinen. He jotka tekevät täydellä palkalla työtään Etapissa ehdottelevat että asukkaitten pitäisi toimittaa päivittäin heille hajuraportteja. Raportteja ja huomautuksia on lähetelty vuositolkulla, ilman että hajuja olisi saatu poistettua. Siis haitanaiheuttaja vaatii haitankärsijältä ilmaista työpanosta Etapin ehdoilla. He eivät usko ihmisten aistimuksiin. Tarkoitushakuinen hajumallinnus oli hukkaan heitettyä rahaa.

Seura toteaa, että on hyvä kun Neiron koulun kohdassa on kevyenliikenteenväylää. YVA :ssa pari nättiä kuvaakin. Mutta Ilmajoelle päin mentäessä se loppuu parinsadan metrin päähän ja toisaalla lentokentän / monipalveluaseman suuntaan mennessä on puolikilometriä pimeää Alaneentietä. Liikennehaittojen ehkäisy-ehdotukset olivat hienoa luettavaa! Mutta mistä rahaa ? Ainakaan Vaasan tiepiirin kassasta ei liikene.

Lopuksi seura toteaa, että herää epäilyksesi että yhtiön uskomattomat vaatimukset ja suunnitelmat alueen laajentamisesta ovat eräänlaista ”bluffia”. Alueen laajentamisesta luopumisella luotaisiin sellainen kuva, että kaatopaikkayhtiö antaisi yleiselle mielipiteelle periksi ja kuitenkin firma saisi haluamansa asian ajettua läpi?

Mielipide 3 (2 allekirjoittanutta)

Mielipiteen esittäjät ilmoittavat mielipiteenään ja vakavasti huomioon otettavaksi, että nykyisessä tilanteessa kaatopaikan ja biokaasulaitoksen ympäristölleen aiheuttamia vaikutuksia ei ole riittävästi tarkasteltu arvioinnissa.

Lähtökohdaksi arvioinnissa on asetettu nykyinen tilanne, joka on kilometrin päässä asuville asukkaille kestävä ja tällä hetkellä haitallisten vaikutustensa takia. Arvioinnissa annetaan ymmärtää, että *vaikutukset eivät vähene, päinvastoin lisääntyvät!* Näistä nykyisistä haitoista varsinkin iltaisin ja öisin, eli vapaa-aikana, pitkin metsiä ja piha-alueita läpikäyvä *mädätyslaitoksen haju on pahin haitta.*

Biokaasulaitos sijaitsee mielipiteen esittäjistä katsoen etelä-lounaaseen (länteen jätevesialttilta) eli vähän yli kilometrin säteellä ja päätuulensuunnassa. Mielipiteen esittäjät asuvat tasan kilometrin päässä Lakeuden Etapin jätevesialttilta (paikannimi peruskartalla Myllyniemi), korkeuskäyrällä 60 mpy eli reilusti alempana maastossa – välillä on metsämaastoa jonka palstat ovat pitkiä ja poikittain korkeuskäyriin verrattuna, ja useilla palstoilla on matalaa taimikkoa tai viime vuosina toteutettuja avohakkuuta ja harvennuksia *eli metsä ei ole kovin suojaava, tiivis eikä korkea*, päinvastoin kuin aikoinaan laitoksen aikaisemmassa YVAssa väitettiin. Suunnitelmien mukaan aiotaan nyt hankkia hakattua metsämaastoa ”suoja-alueeksi” Tuomikylälle päin! Mielipiteen esittäjien mielestä, näin merkittävää rasisitusta ympäristölle sisältävää aluetta tulee laa-

jentaa olemassa olevan, valmiiksi ympäristötoiminnoille kaavoitetun alueen suuntaan etelää ja kaakkoa kohti.

Lähiasukkaita huolettavat myös kaatopaikalta karkaavien kaasujen mukanaan kuljettamat *pienhiukkaset*, jotka voivat aiheuttaa ympäristön asukkaille tai laitoksen työntekijöille sairauksia jatkuvan pahan hajun lisäksi. He muistuttavat, että biokaasulaitoksella käsitellään koko maakunnan satojen tuhansien ihmisten jätevesilietteet. Tietääksemme sellaista tutkimusta ei ole tehty, joka todistaisi, ettei biokaasulaitoksen läpi tai *laitokselta karkuun pääse mm. ajankohtaisen sikainfluenssan tai muiden tautien viruksia* ilmapirran mukana. Aumakompostointiprosesseissa sekin on mahdollista, vaikka laitos pystyisi tekemään virukset vaarattomiksi, JOS laitos toimii kunnolla.

Ilmoituksia ja tekstiviestejä on pyydetty kylän asukkailta tilanteessa, jossa hajua kaatopaikalta havaitaan, ja on luvattu tulla tutkimaan hajuhavaintoja. Pari kertaa siellä saakka on käytykin, jolloin hajua ei kuulemma ole todettu enää käynnin aikana tai hajut ovat olleet 'erittäin lieviä'. Kaatopaikan "omat" haistelijat käyvät tietyillä kohdilla "haistelemassa" kylällä, mikä ei anna hyvää kuvaa puolueettomasta asian käsittelystä. Kylältä päin havainnot ja viestit ovat lähteneet yöllä tai hyvin aikaisin aamulla, mutta haistelija on käynyt vasta virka-ajalla ja ilmoituksensa mukaan palkatta omalla vapaa-ajallaan. Mielipiteen esittäjien käsityksen mukaan tyynen yön jälkeen alkaa tuulla melko aikaisin, joten haju sekaantuu tuuleen, eikä tietenkään tällöin ole havaittavissa.

Mielipiteen esittäjien mielestä *hajun tarkkailuun pitää saada jatkossa ulkopuolinen taho*, koska heidän mielestä laitoksen omat työntekijät eivät tunnista oman laitoksensa hajuja muualla kierrellessään – liian tuttua. Kyläläiset ovat yrittäneet auttaa biokaasulaitoksen hajujen vähentämisessä ilmoittamalla pyydetyn mukaisesti hajukokemuksiamme kylän puolelta. Yhteydenotot laitokselle ovat tapahtuneet antamalla kymmeniä palautteita nettisivujen kautta, sähköpostilla mm. Kati Säipälle, kun haju alkaa olla jatkuvaa ja sietämätöntä, sekä kyläseuralle yhtiön käyttöpaalikkö Letonsaaren esittämän pyynnön pohjalta tekstiviesteillä Letonsaarelle ja Kontiolle. Myös muut asukkaat ovat ottaneet yhteyttä ja paheksuneet hajuja.

Vastaukset yhteydenottoihin ovat olleet ystävällisen mitätöiviä ja halventavat heidän kokemustaan kaiken kattavasta kaatopaikkasavusumusta asuinpaikkamme ympärillä. Haju on pahinta tyynenä aikana (mm. kauniit tyynet kesäillat, jolloin olisi muuten nautinto istua ulkosalla) sekä lähes joka yö tämän kesän 2009 aikana (poislukien tuuliset yöt pohjoisesta käsin). Meille ei tee eroa se, onko kysymys kaatopaikan hajusta vai biokaasulaitoksen hajusta, ja mielestämme *asi-alle pitää tehdä jotain*. Parin vuoden aikana muutaman kerran biokaasulaitoksella tehtyjen vierailujen perusteella väitämme, että *meitä häiritsevä imelä mädän haju on samanlaista kuin mil-le haisee laitoksen sisälläkin*.

Jätevesialtaiden ja Tuomikylän välille on kaivettu suoralinjainen viemärikaivanto noin 15 metriä leveine aukkohakkuineen. Mielipiteen esittäjien mielestä tämä "hajurako" on osasy biokaasulaitokselta tuleviin hajuihin, koska viemärilinja rajautuu heidän kiinteistöön. Heiltä on pyydetty ilmoituksia hajutapahtumista kellonaikoinen, jotta voitaisiin päätellä jotain tuulen suunnista. Heidän kokemuksensa on, ettei tuuli vaikuta näihin hajuihin. Vaan niitä "valuu" alas märkeä jos pohjoistuulikaan ei paina niitä pois päin. Ne ovat luultavasti siis ilmaa raskaampia, tai sitten jotain kaasua (ehkä palamattomia höyryjä tms?) päästetään tietoisesti tai prosessiin kuuluvana tapahtumana pois kaasukelloon kerättävien, poltettavien kaasujen joukosta. Kuitenkaan kukaan ei ole tähän mennessä pystynyt kertomaan, mistä haju oikein tulee.

Mielipiteen esittäjien mielestä tarkkailuun pitää määrätä ulkopuolinen taho, ja myös läpi yön tarkkailua voisi suorittaa silloin tällöin. Tarkkailu on tehtävä siellä missä hajuja on tähän saakka havaittu, eikä jossain 'määrätyissä kohdissa'. Itse heillä ei työtä tekevinä ihmisinä ole mahdollisuutta istua kellokalleina hajuja tunnistelemassa kuten on pyydetty. Keskellä yötä heräily ja tietojen lähettely kaatopaikkayhtiön ei-hyväksyttävän toiminnan takia ei kuulu heidän käsityksen-

sä mukaan normaaliin elämään vapaa-ajan ja levon sijasta. Hekin haluaisivat nauttia kauniista kesäilloista ja öistä, eikä kiusata Etapin työntekijöitä haistelemaan vapaa-ajallaan työssä aiheuttamia hajuja. Jo ympäristölupavaiheessa kyläläisten taholta varoiteltiin, ettei laitoksia kannataisi tuoda näin lähelle asutusta, mutta mikään taho ei ottanut kyläläisten ajatuksia ja muistutuksia todesta.

Eri asia olisi, jos laitos olisi perustettu monttuun – senhän pystyy nykyäänkin toteuttamaan korkeilla ja tiiviillä muureilla laitoksen ympärillä. Sellainen tietenkin vaikuttaisi hidastavasti logistiikkaan. Nythän on jo kylällekin kerrottu käytännöstä, että *kuljetusurakoitsijat eivät laita laitoksen nosto-ovia kiinni käyntinsä jälkeen, ja hajua on laitokselta levinnyt toimistorakennukselle asti* – siis ilmeisesti myös muualle ympäristöön jo pitemmän aikaa. Korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty, mutta jatkuuko ongelma, jos kukaan ei jatkuvasti patistele ja muistuta asiasta viikkojen kuluessa – asia unohdetaan helposti kun se vanhenee.

Mielipiteen esittäjät *vaativat toimenpiteitä, tai ainakin prosessien keventämistä*, tai mitä tahansa millä haju loppuu! Heidän kokemuksensa on, että hajut vähenivät aina oleellisesti yhteydenottojen jälkeen, ilmeisesti prosessia voi kaikesta huolimatta säädellä. Heidän ehdotuksensa on että prosesseja ja vastaanotettavaa tavaramäärää pienennetään niin paljon että laitos selviää kunnolla urakastaan.

Mihin he asuntovelkaiset asukkaat tästä pystyvät lähtemään muuallekaan asumaan, vaikka mieli tekisi? Kyllä ympäristöluvan saaneen laitoksen pitää pystyä pysymään lupaehdoissa ja ehtojen noudattamista pitää ulkopuolisen tahon valvoa. *Väljempiäkään lupaehtoja ei mielestämme voi hyväksyä eikä niitä saa myöntää*, eikä vastaukseksi riitä se, että varsinaiselle kaatopaikalle ei ole hajurajoituksia.

Mielipiteen esittäjien mielestä ei ole oikein, että heidän itse haisevaa jätettä tuottamattomina pitää korvauksetta kärsiä toisten ongelmajätteistä, joksi nykyaikainen wc-liete mielestämme luetaan. He tuottavat itse vain lajiteltua ja hajutonta kotitalouskajätettä, kompostoivat itse sekä ruoantähteet että kompostikäymälän tuotteet ja kuluttavat minimaalisesti puhdasta vettä. Eri asia on, jos haitasta maksetaan niin hyvin, että voisivat viettää aikaa muualla.

Mielipide 4

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ensivaikutelma arviointiselostuksesta on odotetunmukainen. Vaikka liikenne kaksinkertaistuu, vuoret kasvavat, ongelmajätteitä lisää loppusijoitukseen ja biolaitoksenkin tehoja ja määriä nostetaan, niin selityksissä; 'haitat eivät kasva merkittävästi ja selvästi parempi on VE 1. Tulevat haitat kuitataan, että voivat ehkä aiheuttaa haittaa. On selvää, että tämä on tilaustyötä. Hankevaihto-ykköstä ajetaan, kuin käärmettä pyssyyn.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tämän voisi uskoa ensikertalainen vaan ei enää kaiken kokeneet asukkaat ja kyläläiset. Edellinenkin YVA oli teettäjän ja maksajan mielen mukainen. Silitettiin myötäsukaan kaikki asiat niin nytkin ja haitat väheksyttiin täysin. Ympäristölakien tärkeimmät uhat ovat silti toteutuneet. Kuinka voidaan mennä eteenpäin, kun vanhakaan ei ole toteutunut? Rivien välistä voi tarkkaavainen lukija kuitenkin huomioda merkittävän ristiriitaisuuden, Siitä ei haitankärsijöitä voida syyttää, ettei tietoa olisi annettu metrien vinot pinot.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että he halusivat aikanaan että näin suurta projektia käsiteltäisiin Helsingissä. Ei onnistunut ja ihmetellään miten Euroopan Unioni voisi ymmärtää tällaista tapahtuvan nykyaikana Suomessa kun uusien ympäristölakien mukaan yksiselitteisesti tärkeimmät asiat ovat ihmisten elinympäristö, viihtyvyys ja vaaraakaan ei saa olla sen huonontamisesta, vaan parantaminen on tavoite. Vesi, ilma, liikenne, hajut ja maisema kuuluvat kaikkein merkittävimpiin ympäristöasioihin. Eikä jätevuoria edes syntyisi, jos jätteet laitetaan kierrätykseen. Tärkeitä asioita ovat BAT, kestävä kehitys sekä jätteen linkaaren alkumetrin eli syn-

tyapaikka-ajattelu sekä tietysti jätteen synnyn ehkäisy.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että ainoa ilonaihe oli, että rakennetaan lisäksi oma puhdistamo kaatopaikalle. Kukapa voisi ajatella, että ei edes omaa puhdistamoa olisi jättisuurella kaatopaikalla? Kaatopaikka tästä on siis tullut loppusijoituspaikkoineen ja lisääntyvine läjityksineen. Edellisessä YVAssa pohdittiin näitä asioita. Silloin ei pidetty tarpeellisena mitään puhdistusta ja todettiin, että kunnallinen puhdistamo ei sovellu kaatopaikkojen vesiin. Siis Tuomiluomaan kaikki! Nyt YVAssa sanotaan, että oma puhdistamo vain lisäisi Tuomiluoman kuormaa? Luku 8.5.3.: Meraojaan kohdistuisi kahdeksan tai jopa kymmenkertainen kuormitus nyt olevaan. Olisiko ovela ajatus, että kunnallinen otettaisiin pois ja tuo pienpuhdistamo vain tekisi koko homman. Kylähän sieltä tulee kaikenlaisia vesiä kaikkiin mahdollisiin putkiin. Tarvetta olisi ja kyllä pystyttäisiin puhdistamaan kaiken puhtaaksi, jos vain halua olisi.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että kun katsoo YVAn kansikuvaa, niin nämä "joutsenlammet" on sijoitettu juuri kylän puolelle ja edes minkäänlaiselle suojavyöhykkeelle ei ole löytynyt sijaa näitten kohdalla, joten hajuja riittää. Goebels-mäistä ajattelua. Suojaviheralueet ovat hyvin kapeita ja mahdollinen maisemallinen vyöhyke on lähes puutonta aukeaa. Siis vain paperilla ei todellisuudessa. Tarkoituksella puhutaan vain Meraojasta. Kaikki sen vedet laskevat suoraan Tuomiluomaan, keskelle nauhamaista kylää ja asutusta noin kilometri kaatopaikasta.

Mielipiteen esittäjän mielestä YVA lupaa kaiken kasvavan - silloin jätevesien määräkin merkittävästi kasvaa - ja ongelmat, sekä Tuomiluoman veden laatu heikkenee. Ovelasti selitetään, että kun sitä on käytetty vähäisesti virkistykseen ja kalastukseen - eipä ole väliä jos laatu heikkenee entisestään? Se on unohtunut, että vesien laatua pitäisi parantaa kaikkialla - myös Tuomiluomassa - ja varsinkin siellä. Vesien laatu (s. 54-55) kertoo selkeästi kaiken jo huonontuneen - ja nyt sitten moninkertaisesti lisää.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että tämä laitos on aivan kylän tuntumassa n. 400 metriä siitä. Tuulet puhaltavat pääosin lännestä ja lounaasta. Toimistot ovat ovelasti piirretty juuri tuulten sivuun. Näyttävät olevan tietämättömiä hajuista. Se todettiin, että tuoksuista ei enää keskusteltu - hajut olivat jo realismia. Mutta hyvin monet kyläläisten nenät olivat harmissaan - tekonenät yrittivät todistella toisin. Ihmiset toivon mukaan kylässä asuvat, eivätkä tunnottomat koneet ja jätteet. Ei kukaan voi olla ihmettelemättä, että uusi, vuosituhaten jätteenkäsittelylaitos haisee jo nyt? Olkoon miten tahansa, niin *HÄIRITSEVÄÄ* hajua ei saa olla lakien perusteella. Kun määrää ja toimintoja lisätään, on selvää, että ilmanlaatu heikkenee erittäin merkittävästi entisestään.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että jopa tohtoritasolla todisteltiin, että ei mitään hätää Tuomikyläläisille. "Tämän vuosituhaten käsittelylaitoksista ei jää mitään - ehkä jokin maakasa, joka ei kelpaa rakentamisiin." Niin on vain käynyt, että loppusijoituspaikkoja eli läjitysvuoria on jo otettu uusiakin alueelta. 2007 jätemäärä oli jo 54 626 tonnia ja LUPA oli vain 30 000 tonnille. Niin - kukaan ei ole puuttunut ko erittäin merkittäviin raskauttavaan asiaan? Kansalaisten puuhasteluun kyllä puututaan hetimiten. Tavallaan mitään ei ole tehty kierrätyksen eteen - eräs asiakas ihmetteli sitäkin, että muovikaan ei mene muuhun kuin vuoreen. Perättiin laitokselta jätetietouden ammattitaitoakin moneen kertaan. Tulokset ovat masentavia. Määrien ja toimintojen lisääntyessä mm hajut ja esteettiset asiat tulevat entistä pahempina vastaan, vaikka osa nyt menisikin polttoon. Kokouksessa pohdittiin tietysti sitä vuotta. Todettiin, että kyllä se vuorikin ajettaisiin Vaasaan poltettavaksi, kun noin harmina on. Sitä ihmettä odotellaan.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että liikenne on ollut hirmuista. Alaanentie on kulunut jo puhki ja kaatopaikkatiekin on korjauslistalla. Neiron koulu lapsineen on Alaasentien vieressä n 10 m päässä. Aikoinaan kevyenliikenteen tie tehtiin vain kyläläisten painostuksesta - ja saatiinhan se. Nytkään ei ole edes mainintaa, että Etappi olisi velvollinen jatkamaan tätä aina Ilmajoelle saakka. Yleensä haitantekijä korjaa ja maksaa aiheuttamansa ongelmat. Liikenteen tuplaantuessa se

vaarantaa lähiasukkaiden liikenneturvallisuuden merkittävästi ja raskaat ajoneuvot vaarantavat vieläkin enemmän.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että edellisessä YVAssa vakuutettiin, että paikka ei näkyisi mihinkään kylässä. Jopa lamppu laitettiin korkeuksiin, että voitaisiin todeta. Se oli pari tuntia - ja kas - se näkyikin pitkin kylää! Hetimiten se poistettiin - jostakin syystä -yllätys taisi olla tekijöillekin. Mutta nyt kaatopaikan valot näkyvät kylän moniin kohtiin. Aina Könnin suuntaan ja jopa arvokkaalle Alajoelle, keskelle sitä. Aikanaan siitä valitettiin ja korkeutta alennettiin. Mutta kuinkas ollakaan Lakeuden Jätekeskus valitti siitä Korkeimpaan Oikeuteen. Ja tietäähän sen, että korkea on korkea ja siellä ne nyt loistavat alkuperäisen kaavan mukaan, kuin joulukuusi. Oikeastaan tämä ei ole enää tuomikylälaisten *HÄPEÄ*, vaan ympäristöviranomaisten, nyt on vielä mahdollista tarkistaa *YMPARISTÖLUPAA* ja pudottaa korkeutta ainakin 5 metriä. Onhan se hupaista, että Pohjanmaan lähilakeuksilla on Jätevuori korkein - ja valot samaa luokkaa.

Mielipiteen esittäjän mielestä sitäkin voidaan pohtia, että oliko päätös väärä, kun YVA oli väärin ja tarkoitushakuisesti tehty. Asiakirjat kertoivat väärin. Uudelleen käsittely olisi kohtuullista. Nytkin voidaan taas pohtia, että ovatko asiakirjat nyt oikein - mihin tukeudutaan? Valojen korkeus on lähimain sama, kuin hyväksytty täyttökorkeus eli 100 m. Näillä valoilla on tosi monta nimeä jo nyt, mutta häveliäisyys-syistä ei nyt kehdata mainita. Tiedettiin ja valitettiin lukemattomia kertoja, että paikka on vedenjakajalla ja korkealla, noin 75–80 metriä ja Alajoki n 40–50 metriä ja kylä siinä välillä.

Nyt YVAssa todetaan toki näkyvyys, mutta pidetään haittaa "vähäisenä". Puutkin kasvavat? Mielipiteen esittäjän mielestä ei voi mitenkään hyväksyä jätevuoren näkyvyyttä kylään - eikä muuallekaan. Sillä lohduteltiin, että näkyväthän valot kauaskin - eikä vaan Tuomikylään. Siellä ne nyt vain loistavat kymmenkertaisena jopa Seinäjokeen nähden ja Ilmajoen ydinkeskustaa ei edes näy olevan olemassakaan.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että nyt suunnitellaan *ONGELMAJÄTTEIDEN* huomattavaa lisäystä ja läjitystä loppusijoitukseen. Minne ovat unohtuneet 'parasta mahdollista tekniikkaa', ei loputon läjitys sitä voi olla. Ylimielistä ja piittaamatonta ajattelua on sekin, että näitä sijoitettaisiin *KYLÄN PUOLELLE* ja vieläpä ns. suojavyöhykkeelle. Ja haisevia jätealtaitakin lisää tietysti kylän puolelle. Epäillä sopii, että tuhkaa ja kuonaa eli raskasmetallipitoista ongelmajätettä käytettäisiin vuorien peittämiseen. YVAssa näitten arvot olivat uskomattoman korkeita luontoon verrattuina. Ympäristöasioissa olevia arvoja ei näköjään halutakaan käyttää - vain läjitystä, läjitystä ja läjitystä. Ihaillaan vain vuoria -edullista jätteenkäsittelyä, Josko nyt tavanomaisten jätteiden määrää poltettaessa vähentyisi, niin erittäin vaarallisten tuhkien ja kuonien määrä vastaavasti kasvaisi räjähdysmäisesti - eli 40 000 tn/a. Tavallaan kaatopaikan tavanomaiset suuret vuoret muuttuvatkin peräti ongelmajätevuoriksi.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että linnut ja muut haittaeläimet. Niitä ei pitänyt olla, koska mahdolliseen jätevuoreen ei mene lainkaan niillä olevaa syötävää. Aikoinaan todettiin, että jos juustosii-vukin sinne joutuisi - koko kasa olisi pilalla. Aika monta siivua niitä on mennyt vuosien mittaan. Siihen samaan kasaan on nyt vuosikausia ajettu orgaanista jätettä mukaan lukien valtava määrä ruokajätettä. Nyt monet sadat lokit ovat sen todistajina ja muutkin linnut. Kaatopaikan laajentumissuunnitelmat luonnollisesti lisäävät ongelmia - vaikka nyt osa orgaanisesta jätteestä rahdattaisiin pois. Bio-jätteet ovat maistavaa ravintoa linnuille.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että siirtokuorma on tarpeeton ja jopa naurettava asiakkaiden mielestä. Jätteet Etapin alueelta tulevat alkulähtöisesti Seinäjoelta, se keskellä ko. aluetta - vaikkapa nyt harpilla piirtäen. Siis Seinäjoella ne pitää suoraan polttaakin. Ympäristöviranomaiset olisivat voineet olla aktiivisia asian puolesta. Tämä olisi ollut äärettömän merkittävää ja tueksi sopisi hyvin syntypaikka-ajattelu, hinta, matka, liikennesaaste, kestävä kehitys ja ympäristöjärki. *LENTOKENTTÄ* on lakienkin mukaan aivan liian lähellä myös tästä kasvavasta kaatopaikasta.

ta. On mielenkiintoista seurata, kuka moisen paperin allekirjoittaa.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että aluksi jo tiedettiin, että liian lähellä ei kaatopaikan saisi olevan ja liian suuri on aina pahasta. Merkittävä ikuinen haitta, mikä tulee vaikuttamaan kyläläisten elinympäristöön. Jätteentuottajat tiesivät paljon menneestä. Seinäjoella muistettiin tätä ennen olleen ainakin kolme kaatopaikkaa ja Ilmajoella ainakin kaksi. Niillekin oli aikoinaan annettu viranomaisten lupa, mutta huonoiksi havaittiin. Ennuste Etapin toiminnasta on masentava. Ensimmäisen YVAN aikaan viranomaisen selitteli, että ei lupaa mitenkään voida kieltää? Aasukkaat olivat ihmeissään ja nykyään vielä enemmän.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että kun, ja jos, joku antaa laajentumiseen luvan, on **merkittävässä vastuussa** Ilmajoen Tuomikylän asukkaitten elinympäristöstä, viihtyvyydestä ja elinoloista. Aikanaan luotimme, että ainakin ympäristöviranomaiset olivat tukenamme. Toisin kävi. Epäilemme samaa - vaan toivomme parempaa. Hyvää kannattaa odottaa - vaikka sitä ei koskaan tulisi-kaan.

Nyt Etappi on saanut hyvin jalkansa oven väliin - ja siitä on hyvä jatkaa vaikkapa hyvinkin röyhkeästi. Ei kukaan ja mikään yleinen sidosryhmä halua heittää palikoita 'kehittämisen esteeksi'. Ja kaatopaikkahan on hyvin kaukana heidän asuinympäristöstään. Etapistä on kasvanut käenpoika. Se määrää kaiken, rahaa ja tuomareita löytyy. Etappi voisi operatiivisessa toiminnassa kehittää ja parantaa kaatopaikkaansa. Tehtävää riittää ilman uuttakin hanketta -työ on kesken.

Lopuksi Mielipiteen esittäjä toteaa, että orgaaninen jäte vietäisiin suoraan poltettavaksi Seinäjoelle, eli syntypaikalle. Kestävää kehitystä. Oma puhdistamo. Lisäksi tuon kunnallisen viemäriputken täyttökorkeutta on alennettava ainakin viisi metriä ja siten valot häipyisivät näkyvistä. Se olisi kaikille osapuolille eduksi. Voisiko jätelaitos edes ottaa muovin kierrätykseen? Ottaa käyttöön parasta mahdollista tekniikkaa. Johdon ammattitaitoa olisi kehitettävä, Yksityiset firmat pystyvät hyödyntämään jopa noin 90 % jätteestä ja jopa ilman Eko-maksua. **KYLÄLÄISIIN** ja haitankärsijöihin pitäisi suhtautua myönteisemmin se ja ylimielisyys ongelmajätteiden kasaan. Etappi on ihmisiä ja kyläläisiä varten - eikä ihmiset jotakin kaatopaikkaa varten.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Lakeuden Etappi Oy:n jätehuoltokeskuksen kehittämishankkeeseen Ilmajoella liittyvä ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-asetuksen 10 § mukaiset sisällölliset vaatimukset. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue kuitenkin edellyttää, että lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat huomioidaan jatkosuunnittelussa sekä tulevaisuudessa mahdollisissa lupakäsittelyissä.

Arviointiselostuksessa on YVA-asetuksen 10 § mukaisesti esitetty tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta, sijainnista, maankäyttötarpeesta, hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin, hankevastaavasta sekä hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ym. päätöksistä 9 § mukaisesti tarkistettuina.

Arviointiselostuksessa on selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Arviointiselostuksessa on selvitetty hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut, kuvaus toiminnasta, kuten tuotteista, tuotantomääristä, raaka-aineista, liikenteestä, materiaaleista, ja arvio jätteiden ja päästöjen laadusta ja määristä ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien.

Arviointiselostuksessa on esitetty tarpeellisessa määrin arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto.

Myös selvitys ympäristöstä sekä arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista, käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja niiden seurauksista on käsitelty arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa löytyy selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta sekä ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia. Lisäksi arviointiselostuksessa hankkeen vaihtoehtojen vertailu on käsitelty riittävän laajalti.

Arviointiselostuksessa on myös esitetty ehdotus seurantaohjelmaksi ja selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen sekä selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

Arviointiselostusta voidaan pitää riittävän yleistajuisena ja havainnollisena. Siinä käsitellään 10 § 1—11 kohdassa esitetyt tiedot. Arviointiselostuksesta löytyy myös selkeä ja informatiivinen tiivistelmä.

Hankekuvaus

Hankkeen tarpeellisuus perustellaan mm. jätehuollon tehostamisella ja hyödyntämistason nostamisella. Taustalla on myös kuntaliitosten aiheuttama toiminta-alueen asukasmäärän ja siten jätemäärän kasvu sekä jätehuoltoyhtiöiden yhteinen jätteen energiahyödyntämishanke Mustasaassa. Hankkeen tarve ja tavoitteet on perusteltu ymmärrettävästi.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen esiin nostamat keskeiset asiat (kursiivilla) ja kuinka ne on ympäristövaikutusten arviointia laadittaessa otettu huomioon.

Hankevaihtoehtoon sisältyvien toimintojen tarkentaminen mm. kaikkien mahdollisesti ympäristövaikutuksia aiheuttavien toimintojen erittely.

Hankevaihtoehdon toimintoja ja niiden ympäristövaikutuksia on tarkennettu YVA-selostuksen luvussa 7.3.12.

Tällaista lukua ei selostuksesta löytynyt, mutta kylläkin 7.3.1 ja 7.3.2. Näistä luvuista löytyi Taulukko 7-4, jossa jätejakeiden määrät on käsitelty.

Seuraavassa muutamia asioita joihin yhteysviranomainen arviointiohjelmasta annetussa lausunnossaan on halunnut tarkennuksia. Niitä on kuitenkin vaikeaa löytää arviointiselostuksesta.

"Hankekuvauksessa olisi myös voitu selittää, miksi loppusijoitettavan tavanomaisen jätteen määrä oli vuonna 2007 lähes kaksinkertainen ympäristöluvan sallimaan jätemäärään verrattuna. Hankevaihtoehdon mukaisten jätemäärien (taulukko 7-2) ja nykytilanteen (taulukko 6-1) vertailu oli ohjelman perusteella vaikeaa, koska jätejakeiden luokittelut olivat erilaiset (huom. ovat vieläkin).

Biokaasulaitoksen toimintaa (ml. hajukaasujen poistotekniikka) olisi voitu selostaa esitettyä tarkemmin luvussa 6.9.

Jätteenpoltossa muodostuvien kuonan ja tuhkan käsitteiden sisältö ja koostumus tulisi YVA-selostuksessa selvittää tarkemmin (tarkoitetaanko pohjatuhkaa, lentotuhkaa, mahdollista lentotuhkan ja rikinpoistotuotteen sekä absorbenttien seosta jne.)

Lisäksi tulisi arvioida ongelmajätteeksi luokiteltavan osuuden määrä kuonista ja tuhista. Jätteenpoltton kuonien käsittely on luvanvaraista toimintaa.

Oli voitu esittää esim. taulukkomuodossa yhteenveto jätevedenpuhdistamolle johdettavien vesien laatuominaisuuksista ja niiden määrästä sekä vesistö tarkkailun tuloksista. Myös jonkinlainen kuva tai kaavio vesienkäsittelystä olisi selkeyttänyt asiaa. "

Mahdollisuudet sijoittaa kaikki uudet toiminnot asutuksesta pois päin tulee selvittää.

Perusteluja hankkeessa tarkasteltaville vaihtoehtoilta, jotka sijoittuvat nykyistä lähemmäs asutusta (ongelmajätteiden loppusijoitusalueen laajennus A-vaihtoehdon mukaisesti), on kuvattu luvussa 7.3.6.

Tämän luvun kolme viimeistä kappaletta lainatakseni: "Mikäli uusi ongelmajätealue rakennetaan nykyisen alueen itäpuolelle, voidaan hyödyntää osin jo olemassa olevia rakenteita ja vesienkäsittelyjärjestelmiä ja keskittää ongelmajätteiden loppusijoitus yhdelle alueelle. Toisaalta tällöin toimituksia joudutaan laajentamaan lähimpien asuntojen suuntaan.

Molemmat vaihtoehdot edellyttävät todennäköisesti kaavamutosta. Nykyisessä asemakaavassa jätehuoltokeskuksen alueesta valtaosa on varattu jätteenkäsittelyalueeksi (EJ-2), jolle ei ole osoitettu ongelmajätteiden sijoitusta. Ainoastaan alueen koillisreunassa sijaitseva alue (nykyinen ongelmajätealue ja sen laajennusalue) on ongelmajätteiden sijoitusalueeksi varattua aluetta (EJ-1). Tästä itään sijaitsevat alueet on tämänhetkessä kaavassa varattu suojaviheralueeksi.

Molemmissa vaihtoehdoissa ongelmajätteen loppusijoitusalueen pohjarakenteissa noudatetaan valtioneuvoston kaatopaikoista antaman päätöksen (861/1997) mukaisia periaatteita".

Loppupäätelmä tästä on että uudet toiminnot tulevat lähemmäs asutusta kuin pois päin asutuksesta. Tämä on kuitenkin asia joka pitää ratkaista kaavoituksellisin keinoin.

Vaikutusalueelle sijoittuvat muut hankkeet on kuvattava selostuksessa ja mainittava myös naapurimaakuntien alueelle sijoittuvat suuret jätehuoltoon liittyvät hankkeet. Hankkeiden mahdollisia yhteisvaikutuksia ja yhteyksiä tulisi esitellä arviointiselostuksessa.

Hankkeet, joilla on katsottu voivan olla yhteisvaikutuksia tarkasteltavan hankkeen kanssa, sekä mahdollisia yhteisvaikutuksia on kuvattu luvuissa 2.4. ja 8.16.

Luku 2.4.: "Syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen hyödyntäminen energiana alkaa näillä näkymin vuonna 2012. Suunnitellun polttolaitoksen rakentamis- ja käyttöönottoaikataulu vaikuttaa Etapin jätehuoltokeskuksen siirtokuormausaseman käyttöönoton aikatauluun sekä jätteenpolton kuonan loppusijoituksen alkamisajankohtaan. Lämpölaitosten tuhkia aletaan ottaa vastaan siinä vaiheessa, kun sille on tarvetta. Hyödynnettävien jätteiden sekä biojätteen ja lietteiden vastaanotokapasiteettia lisätään tulevaisuudessa tarpeen mukaan. Tässä yhteydessä harkitaan myös biokaasun hyödyntämisen mahdollisuuksia. Uuteen ongelmajätteiden loppusijoitusalueeseen liittyvä mahdollinen kaavamutosprosessi on tarkoitus aloittaa vuoden 2009 aikana. Rakentaminen ja uusien toimintojen käyttöönotto tapahtuu vaiheittain vuosien 2009–2015 välisenä aikana."

Luku 8.16.: "-Jätevoimalahankkeilla on vaikutuksia tarkasteltavan hankkeen ympäristövaikutuksiin sen kautta, että valittava polttotekniikka vaikuttaa jätteenpoltoainekuormien kokoihin, kuormien määrään, poltettavan jätteen laatuun ja sitä kautta myös jätetäyttöön päätyvän jätteen laatuun. - Ilmajoen kunnan puhdistamon osalta tehtävät ratkaisut vaikuttavat jätehuoltokeskuksen vesienkäsittelyyn tulevaisuudessa.

- Seinäjoen lentoaseman kehityssuunnitelmien mukaan lentoaseman lentoliikenne ja tämän seurauksena oletettavasti myös maantieliikenne valtatie 19:sta tulee lisääntymään tulevaisuudessa.

- Tarkasteltavan hankkeen lähialueilla suunnitellut tiehankkeet (Valtatien 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie, tiellä 67 turvallisuutta parantavat toimet) parantavat liikenneturvallisuutta hankkeeseen ympäristössä ja osaltaan lieventävät hankkeen aiheuttamia liikenneturvallisuusriskejä.

- Hankkeella ei katsota olevan nykytilanteesta poikkeavia yhteisvaikutuksia Lemminkäisen kalliokiviaineksen louhinta-alueen kanssa.

-Hankkeella ei katsota olevan yhteisvaikutuksia Vaskiluodon Voima Oy:n suunnitteleman tuhka-alueen kanssa. Yhtymäkohtana hankkeilla on kuitenkin se, että molemmissa suunnitellaan mm. turpeen ja hiilenpolton tuhkien vastaanottoa.

-Lapualle suunnitellulla biokaasulaitoksella on yhtymäkohta tarkasteltavaan hankkeeseen sen kautta, että molemmissa hankkeissa suunnitellaan käytettävän alueella muodostuvia biojätteitä ja lietteitä biokaasulaitoksella, jonka tuotteina saadaan mm. bioenergiaa. Näin ollen hankkeet voivat vaikuttaa toisiinsa raaka-aineen saatavuuden muodossa."

Yhteisvaikutukset on käsitelty riittävän kattavasti arviointiselostuksessa.

Seuraaviin yhteysviranomaisen arviointiohjelmassa esitettyihin puutteisiin ei ole tullut korjauksia arviointiselostuksessa: "Kohtaan "3.1 Hanketta koskeva lainsäädäntö" voisi tarvittaessa lisätä kemikaalilain (744/1989) ja – asetuksen (675/1993) (säätelevät mahdollisia jätteenkäsittelytoiminnoissa käytettäviä kemikaaleja) ja REACH-asetuksen (Euroopan parlamentti ja neuvosto 1907/2006); valtioneuvoston asetuksen 931/2000 maataloudesta peräisin olevien nitraattien veisiin pääsyn rajoittamisesta sekä valmisteilla olevan puhdistamolietedirektiivin ja mahdollisesti jätelain uudistamisen (saattaa asettaa rajoituksia lietteiden viemiselle kaatopaikalle)." Nämä olisi ollut helppo lisätä.

Ympäristön nykytilan kuvaus

Nykytilaa kuvaavien olemassa olevien selvitysten osalta on selostuksessa kuvattava kenen toimesta, millä menetelmällä ja milloin ne on tehty.

Arvioinnissa käytettyyn aineistoon on viitattu tekstissä ja se on kokonaisuudessaan kuvattu lähdeluettelossa.

Olisi ollut asialle eduksi, jos olisi kerrottu missä lähdeluettelon teoksessa ja missä kohdassa siinä nämä yhteysviranomaisen esittämät kysymykset saavat vastauksensa. "Varsinainen selvitys ympäristöstä esitetään arviointiselostuksessa. Käytettäessä olemassa olevia nykytilaa koskevia selvityksiä, on selostuksessa kerrottava kenen toimesta, millä menetelmillä ja milloin ne on tehty."

Biokaasulaitoksen vesienkäsittelyn kuvausta sekä jätehuoltokeskuksen maa- ja kallioperätietoja (raskasmetallien liukoisuuteen vaikuttavat tekijät, kallioperän rakoilu) tulee täydentää selostuksessa.

Täydennetyt tiedot on esitetty luvuissa 6.9. ja 8.5.

Luvussa 6.9. ei yhteysviranomaiselle aukea millään vesienkäsittely eikä mikään muukaan asia liittyen tähän arviointiohjelmalausunnossa esitettyyn tarkennuspyyntöön.

Luvussa 8.5. selostetaan biokaasulaitoksen jätevesien (esi)käsittelyä omassa puhdistamossa ja biokaasulaitoksen käsiteltyjen vesien johtamisesta kunnan viemäriin.

Luvussa 8.6. on käsitelty vaikutukset pohjavesiin, maa- ja kallioperään ja merkitty Geologian tutkimuskeskuksen lausunto. Nämä seikat on huomioitu YVA-selostuksessa."

Vaihtoehtojen muodostaminen, käsittely ja vertailu

Jätteenpolton kuonien ja tuhkien loppusijoitusta Etapin alueelle sekä suojaviheralueen käyttöönottoa ongelmajätteiden sijoittamiselle tulee selostuksessa perustella paremmin.

Perusteluja on kuvattu luvussa 7.3.6. Yhteysviranomaisen pitää perusteluja riittävän kattavina.

Nykyisten ja uusien toimintojen teknisiä ratkaisuja tulisi tarkastella suhteessa parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteisiin (esim. biojätteiden säkkikompostoinnille ja lietteen aumakompostoinnille voisi tarkastella muita vaihtoehtoja kuten tunneli- ja rumpukompostointi). Valituille uusille menetelmille on selostuksessa esitettävä perustelut sekä vaihtoehtoisten menetelmien hylkäämisperusteet.

Kaikkien uusien toimintojen suunnittelussa kiinnitetään huomiota parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteisiin (ks. luku 12). Perusteluja valituille käsittelymenetelmille on esitetty luvussa 7.3.8.

"Biokaasulaitoksen osalta laitoksen toimintaan liittyneet ongelmat (mm. hajut, vesienkäsittely) tulee saada ratkaistuksi ennen kuin laitoksen laajentamista voidaan pitää järkevänä. Laajennuksen toteuttaminen edellyttää myös laajennuksen yksityiskohtaista suunnittelua, jossa yhteydessä huomioidaan mm. parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteet." (sivu 164).

Valituille uusille menetelmille on selostuksessa esitetty perustelut sekä vaihtoehtoisten menetelmien hylkäämisperusteet.

Laajan hankevaihtoehdon vaikutustarkastelussa on pyrittävä kiinnittämään huomiota eri toimintojen mahdollisesti vastakkaisten ympäristövaikutusten esille tuomiseen siten, etteivät eri toiminnot "kumoa" toistensa vaikutuksia vaan toimintojen erilaiset vaikutukset tuodaan selkeästi esiin.

Eri toiminnoista aiheutuvien erilaisten ja joskus vastakkaisten ympäristövaikutusten selkeään erittelyyn, arviointiin ja esille tuomiseen on pyritty sekä tekstissä eri toimintojen vaikutusten erittelyllä että vertailutaulukoiden avulla (luku 9.), joissa on esitetty vaihtoehtojen välisen vertailun lisäksi myös eri toimintojen myönteisten ja kielteisten vaikutusten erittely.

Yhteysviranomaisen mielestä näitä seikkoja on tuotu esille riittävän selkeästi.

"Laajan hankevaihtoehdon käsittely yhtenä pakettina saattaa synnyttää sekavan ja mitään sanomattoman lopputuloksen ja erilaiset ympäristövaikutukset "kumota" toisiaan.

Hankevaihtoehdon laajuudesta johtuen sitä olisi voitu yrittää pilkkoa useammaksi vaihtoehdoksi. Esimerkiksi vanhojen toimintojen laajentaminen olisi voinut olla yhtenä vaihtoehtona (VE 1) ja täysin uusien toimintojen aloittaminen vanhojen rinnalla toisena (VE 2) tai kaavamuuksia vaativat toiminnot omana vaihtoehtonaan. Näin vaihtoehtojen erot ympäristövaikutusten osalta saataisiin ehkä paremmin esille.

Vaihtoehtoa 1 olisikin ollut hyvä avata vertailutaulukossa toiminnoittain, esimerkiksi lisäämällä VE 1:een hankevaihtoehdon mukaiset toiminnot alakohtina: a) biokaasulaitoksen kapasiteetin nosto, b) jätteenpolton kuonan ja muiden tuhkien hyötykäyttö, c) kaatopaikkakaasun ja biokaasulaitoksen ylijäämäkaasun käsittely, d) tavanomaisen jätteen määrien kasvu jne."

Yhteysviranomaisen toistaa vielä arviointiohjelmassa esittämänsä kritiikin "vaihtoehtottomuudesta" ja katsoo että olisi ollut asialle eduksi tarkastella eri toiminnot eri vaihtoehtoina, mutta samalla yhteysviranomaisen toteaa, että vaikkakin vaihtoehtotarkastelun jakaminen kahteen vaihtoehtoon on suppea käsittelytapa. Esimerkiksi VE1 ei ole yksi vaihtoehto vaan pitää sisällään monta vaihtoehtoa, joista kaikki eivät välttämättä koskaan toteudu. VE1:n sisällä tarkastelua on kuitenkin tehty laajasti ja yksityiskohtaisesti, joten tarkastelutapa vaikuttaa lähinnä jätteenkäsittelyalueen tulevien toimintojen toteutumisen aikataulujen ja vaikutusten ymmärtämiseen. Jatkon kannalta tällä ei ole merkitystä, koska uusien toimintojen toteutus selkiintyy lupamenettelyssä.

Hankkeen vaikutukset ja niiden selvittäminen

Tutkimusmenetelmät on selostettava sellaisella tarkkuudella, että lukija voi muodostaa käsityksensä menetelmien luotettavuudesta, taustaoletuksista ja epävarmuustekijöistä.

Vaikutusarvioinnin perusteet on selostettu vaikutuskohde/tyyppikohtaisesti kappaleessa 8.

Yhteysviranomaisen toteaa, että asiaa on käsitelty laajasti sivuilla 64–153. Myös kappale 9 sisältää tietoja epävarmuustekijöistä, joista osa liittyy valitun menetelmän luotettavaksi toteamiseksi.

Hajumallinnuksessa tulee ottaa huomioon mm. biokaasulaitoksen mahdollisten häiriötilanteiden, sääolojen, vuodenaikojen, vallitsevien tuulensuuntien ja puuston tiheyden vaikutus hajujen leviämiseen. Lisäksi tulee huomioida uusiin toimintoihin liittyvät epävarmuustekijät.

Hajun leviämismallilaskelmissa on huomioitu paikalliset päästöjen kulkeutumiseen ja sekoittumiseen vaikuttavat tekijät, joita ovat mm. topografia ja laskenta-alueen maaston, vesistöjen ja asutuksen aiheuttamat leviämisalustan rosoisuuserot. Tarkemmin mallinnuksen perusteita on kuvattu luvussa 8.7.3. sekä liitteessä II.

Liite II on yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta? Sen sijaan luvussa 8.7.3. sivut 93–114 käsittelee mallinnuksia, mutta kuten kappaleessa 9 todetaan "Hajumallinnukseen, kuten mallinnukseen yleensäkin, liittyy oletuksia ja tiettyjä epävarmuuksia. Laskelmien tulosten tulokinnassa on huomioitava lähtötietojen (päästötiedot ja meteorologia) sekä itse leviämismalliin liittyvät epävarmuudet. Jätehuoltokeskuksen aiheuttama hajupäästövaihtelu voi olla todellisuudessa pienempää tai suurempaa kuin mallilaskelmissa huomioitu kahtena eri ajankohtana suori-

tettuihin mittauksiin perustuva päästövaihtelu. Mallilaskelmissa ei ole huomioitu muita kuin jätehuoltokeskuksen aiheuttamia hajupäästöjä."

*Ympäristöviranomaisen pitää tärkeänä, että lähialueiden asukkaiden ja työssäkävijöiden koke-
muksien ja näkemysten kartoitetaan esim. haastattelulla/kyselyllä. Toiminnanharjoittajalle pa-
lautelemakkeiden kautta toimitetut näkemykset tulee myös pääosiltaan kuvata arviointiselostuk-
sessa.*

Jätehuoltokeskuksen lähialueella toteutettiin asukaskysely, jolla kartoitettiin asukkaiden koke-
muksia alueella esiintyvistä häiriötekijöistä (mm. hajut, melu).

Asukaskyselyn toteutus ja tulokset sekä palautelemakkeiden kautta Lakeuden Etappi Oy:lle tul-
leiden valitusten näkemysten läpikäynti on esitetty luvussa 8.12.

"Noin puolet vastaajista koki hajuhäiriötä tutkitulla alueella (kuva 8/21). Neljäsosan mielestä ha-
jua esiintyi harvoin ja neljänneksen mielestä vähintään kerran viikossa. Hajua kokeneista noin 40
prosenttia kertoi hajun aiheuttavan vähintään merkittävää haittaa."

"Jätekeskuksen hajut häiritsevät paikallisesti ennen kaikkea jätekeskuksesta pohjois-
koillisuuntaan. "

"Jätekeskuksen hajun tunnistaneista yhdeksän oli tuomikyläläisiä. Etapista peräisin olevaa hajua
kokeneita asui ennen kaikkea jätekeskuksen pohjoispuolella Tuomikylällä, mikä viittaa hajun le-
viämiseen vallitsevien ilmavirtausten sekä maastonmuotojen mukaisesti."

"Tuloksista voidaan todeta, että jätekeskuksen aiheuttamat haitat ovat varsin paikallisia. Paikalli-
setkin hajuhaitat sekä liikenteen aiheuttamat häiriöt kuitenkin vaikuttavat ihmisten arkeen ja
elinympäristön viihtyisyyteen, eikä niiden merkitystä ei tule vähätellä."

***Yhteysviranomaisen yhtyy tähän johtopäätökseen ja pitää tärkeänä että jatkossa suunniteltaes-
sa uusia toimintoja ja niitä toteutettaessa kyläasukkaiden viihtyvyystekijät ovat ensisijalla.***

*Jätehuoltokeskuksen ja asuinrakennusten väliin jäävien suoja-alueiden riittävyyden arviointi on
ensiarvoisen tärkeää.*

Suoja-alueiden riittävyys perustuu eri vaikutustyyppeihin ja niiden yhteisvaikutuksiin. Riittä-
vyyden arviointi on esitetty eri vaikutustyyppien arvioinnin yhteydessä, sikäli kuin se ko. vaiku-
tuksen osalta on merkittävää.

Yhteysviranomaisen viittaa edellä kirjoittamaansa tekstiin viihtyvyydestä.

*Lisääntyvän raskaan liikenteen liikenneturvallisuusvaikutuksiin ja niiden lieventämismahdolli-
suuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.*

Vaikutukset liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen on esitetty luvussa 8.10. Myös luku 11.7
käsittelee asiaa ja loppupäätelmänä on: " Liikenneturvallisuutta parantavia toimia tulisi pohtia
huolella siinä vaiheessa, kun jätehuoltokeskuksen tulevat toiminnot ja niiden aiheuttamat liiken-
nereitit selkeytyvät (mm. biokaasulaitoksen laajennusvaihtoehdot).

Yhteysviranomaisen toteaa, että nyt jo tiedostetut vaarantekijät ja haitat jotka vaativat toimenpi-
teitä ja korjauksia olisi syytä saattaa siedettävälle tasolle.

*Rakentamisvaiheen aikaiset vesistövaikutukset sekä poikkeusolot pohjavesien osalta tulee huo-
mioida selostuksessa. Vesistövaikutustietoja tarkennetaan selostuksessa.*

Vesistövaikutusten tietoja on esitetty luvussa 8.5. Poikkeustilanteita on tarkasteltu luvussa 8.15.
ja rakentamisen aikaisia vaikutuksia luvussa 8.2.

Yhteysviranomaisella ei huomautettavaa, mutta yksi huomioarvoinen asia esiintyy selostuksessa:
" Lisäksi ylivuotojen määrään voidaan vaikuttaa pitämällä varastoaltaat aina mahdollisimman
tyhjinä, jolloin niiden varastokyky on maksimaalinen poikkeustilanteissa." Tämä on hyvä varo-
keino suojautua poikkeustilanteeseen.

*Yhteysviranomaisen näkee tärkeänä, että luontovaikutuksia selvitetään ohjelmassa esitetyllä
maastokäynnillä ja esim. nykyiset mahdolliset metson soidinalueet selvitetään.*

Luontovaikutusten arviointi on kuvattu luvussa 8.11.

"Jätehuoltokeskuksen alue on nykyisin pääosin rakennettua, avointa ympäristöä. Ennen jätehuoltokeskuksen rakentamista alueella on ollut metson soidinpaikka." Yhteysviranomaisen kommentti: Tämä teksti viittaa siihen, että enää ei mitään alueelta löydy, mutta kumminkin mahdollisia laajennuksia tehdessä nämä asiat on inventoitava tarkemmin.

Toiminnan aiheuttamien pöly-, melu- ja hajupäästöjen kuvausta on tarkennettava ja niiden ja muiden ilmapäästöjen aiheuttamaa haittaa asutukselle tulee arvioida perusteellisesti ja puolueettomasti ja kuvata arviointiselostuksessa. Jätekeskuksen läheisyydessä tulisi mittaamalla selvittää toiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa, mukaan lukien hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) osuus.

Ilmapäästöjen (mm. haju ja pöly) sekä melun lähteitä ja vaikutuksia on kuvattu luvuissa 8.7. ja 8.8. Näistä aiheutuvia häiriöitä on käsitelty myös luvussa 8.12. Pölypitoisuutta ei ole ympäristövaikutusten arvioinnin aikana mitattu, mutta mittausten tekemistä on suositeltu luvussa 13.

"Pölypäästöjä ei ole nykyisen toiminnan aikana kulkeutunut asuinalueille paljoakaan, eikä pöly ole noussut erityisen tärkeänä asian esille viihtyvyshaittojen yhteydessä. Lakeuden Etappi Oy:lle ei ole tullut pölyä koskevia valituksia tai yhteydenottoja." (sivu 129).

"Pölymittaukset esitetään tehtäväksi ainakin kertaluontoisina silloin, kun alueella on käynnissä mahdollisimman paljon pölyä aiheuttavaa toimintaa. Mikäli mittaustulokset antavat aihetta, arvioidaan ilmanlaadun säännöllisen tarkkailun tarve."

Tätä voitaneen pitää riittävänä lähestymistapana tässä tilanteessa.

Kaavoitustarpeet ja – vaihtoehdot tulee esittää selkeästi mahdollisten kaavamuutosten osalta. Seinäjoen kaupungin ja Ilmajoen kunnan yleiskaavoitustyön eteneminen ja muut ympäröivän alueen mahdolliset kaavoitussuunnitelmat tulee päivittää selostukseen.

Kaavoitustilanne on kuvattu luvussa 8.3.

"Hankkeeseen liittyvät kaavamuutostarpeet

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltava ongelmajätteiden loppusijoitusalueen mahdollinen laajennus nykyisen ongelmajätteiden loppusijoitusalueen ja sen laajennus alueen itäpuolelle sijoittuisi suojaviheralueeksi merkitylle alueelle. Ongelmajätteen loppusijoitusalueen laajennus suojaviheralueelle edellyttää kaavamuutosta. Myös ongelmajätteiden loppusijoitus tavanomaisen jätteen loppusijoitukseen varatulle alueelle tai jätekeskuksen alueelle perustettavalle uudelle ongelmajätteiden loppusijoitusalueelle vaatii todennäköisesti asemakaavamuutosta. Jälkimmäinen vaihtoehto on nykyisen sekä mahdollisesti tulevaisuudessa Tuomikyläntien varteen kehittyvän asutuksen kannalta suositeltavampi.

Hankevaihtoehdon osana on esitetty vesienkäsittelyalueen laajentamista mahdollisesti nykyisten vesialtaiden pohjoispuolelle. Tällä mahdollisella laajennusalueella ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa kaavaa, sillä nykyinen asemakaava rajautuu välittömästi nykyisten vesialtaiden pohjoispuolella. Mikäli vesienkäsittelyaluetta laajennetaan pohjoiseen tai vesienkäsittelyalueelle on tarpeen perustaa kaavalla osoitettu suojavyöhyke, edellyttää tämä asemakaavan laatimista ko. alueelle."

"Häiriövaikutusten vähentämiseksi on syytä säilyttää jätehuoltokeskuksen ja lähimpien asutusten välissä riittävä suojavyöhyke. Tästä syystä hankevaihtoehdossa esitettyä ongelmajätealueen laajennusta nykyisen alueen itäpuolelle, lähimpien asutusten suuntaan, ei voida pitää maankäyttövaikutusten kannalta suositeltavana. Uusi sijoitusalue yhdyskuntajätteen täyttöalueen yhteyteen olisi tässä mielessä parempi." Tähän yhteysviranomaisen yhtyy.

Maisemavaikutuksia on tarpeen arvioida esim. havainnekuvin. Lisäksi on huomioitava edellisen YVAN jälkeen tapahtuneet muutokset kuten tehdyt metsien hakkuut jätehuoltokeskuksen ja asutuksen välisillä alueilla.

Maisemavaikutusten arviointi periaatepoikkileikkauskuvineen on esitetty luvussa 8.4.3. Arvioinnissa on huomioitu eroavuudet aikaisempaan ympäristövaikutusten arviointiin.

Yhteysviranomaisen mielestä arviointia ja tutkailua voidaan pitää riittävänä.

Menettelyn yhteydessä on hyvä selvittää, olisiko jätehuoltokeskuksella uusine toimintoineen mahdollisesti vaikutuksia ympäröivien metsien puustolle, maataloudelle tai metsästyksen, sienestyksen ja marjastukseen.

Vaikutuksia on käsitelty luvuissa 8.11. ja 8.12

Yhteysviranomaisen pitää selvityksiä riittävinä.

Yhteysviranomaisen korostaa että hankkeen koko elinkaaren ajalta on oltava riittävästi tietoa ja toimenpidesuunnitelmia. Kaiken kaikkiaan arviointiselostuksessa on yhteysviranomaisen mielestä esitetty tutkittavia ympäristövaikutuksia laajasti ja huomioiden kaikki merkittävät ympäristövaikutukset.

Vaikutusalueen rajaukset

Arviointiselostuksessa on eritelty tarkemmin ja perustellen eri vaikutustyyppien (kuten pöly, melu, hajut, liikenne sekä maisema- ja luontovaikutukset) tarkastelualueet sekä lähi- että kaukovaikutusalueiden osalta.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 600 metrin etäisyydellä jätehuoltokeskuksesta. Lähimmät asutusalueet sijaitsevat noin 1,5 km:n etäisyydellä jätekeskuksen pohjois-, koillis- ja itäpuolella (Tuomikylä) ja kaakkoispuolella (Pojanluoman kylä).

Tulee huomioida uusiin toimintoihin liittyvät epävarmuustekijät kuten biokaasulaitoksen kapasiteetin nostaminen ja säkkikompostien mahdollinen jäätyminen talvella ja siitä aiheutuvat normaalia suuremmat hajuhaitat. Laitoksen toiminnassa on esitetty vaihtoehto, että häiriötilanteissa turvaudutaan biojätteen osalta säkkikompostointiin, joka ei ole viihtyvyystekijöiden kannalta paras vaihtoehto. Sen tilalle kannattaisi tutkia muita teknisiä ratkaisuja, joilla olisi oleellisia vähentäviä vaikutuksia hajupäästöihin sekä lokiingelmiin.

Ohjelmassa mainittu jätehuoltokeskuksen ja asuinrakennusten väliin jäävien suoja-alueiden riittävyyden arviointi on ensiarvoisen tärkeää ja että viihtyvyystekijät saadaan ratkaistuksi jo nykyisessä biokaasulaitoksen toiminnassa.

Vaikutukset maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Maa- ja kallioperä sekä pohja- ja pintavedet

Jätehuoltokeskuksen alueen läheisyydessä ei sijaitse pohjavesialueita ja lähin kallioporakaivo sijaitsee noin 3 km:n etäisyydellä Luhtamäen pohjavesialueella. Lähimmät, noin 900 metrin etäisyydellä jätehuoltokeskuksesta sijaitsevat talousvesikaivot on huomioitu YVAssa. Poikkeusolot on otettu huomioon YVA-selostuksessa.

Vesistövaikutusten vähentämiseksi hankkeessa on suunnitteilla oman pienpuhdistamon rakentaminen. Toiminnasta aiheutuvat vesistövaikutukset voivat olla suuria erityisesti poikkeustilanteissa.

Luvussa 8.5.3 sanotaan, että oma puhdistamo lisäisi Tuomiluoman kuormaa ja että Meraojaan kohdistuisi kahdeksan tai jopa kymmenkertainen kuormitus nyt olevaan. Arvioita on tarkennettu.

Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

Mikäli aiemmat selvitykset ja arvioinnit ovat olleet oikeita ja luotettavia, hankkeella ei näyttäisi olevan merkittäviä luontovaikutuksia.

Ilmanlaatu ja ilmasto

Ilmapäästöjen osalta YVA-selostuksessa on esitetty leviämiskartat. Pölypitoisuutta ei ole ympäristövaikutusten arvioinnin kuitenkaan aikana mitattu, mutta mittausten tekemistä on suositeltu luvussa 13.

Pölypäästöjä ei ole nykyisen toiminnan aikana kulkeutunut asuinalueille paljoakaan, eikä pöly ole noussut erityisen tärkeänä asian esille viihtyvyshaittojen yhteydessä.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kulttuuriperintöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Yhdyskuntarakenne ja liikenne

Koska kyseessä on olemassa olevan jätehuoltokeskuksen toiminnan kehittäminen, merkittäviä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä vaikutuksia ei ilmene. Kaavoitustarpeet ja – vaihtoehdot on YVA-selostuksessa esitetty selkeästi mahdollisten kaavamuuotosten osalta. Myös Seinäjoen kaupungin ja Ilmajoen kunnan yleiskaavoitustyön eteneminen ja muut ympäröivän alueen mahdolliset kaavoitussuunnitelmat on päivitetty selostukseen.

Maisema ja kulttuuriperintö

Maisemavaikutuksia kuten jätetäytön vaikutuksia on arvioitu havainnekuvien arviointiselostuksessa.

Luonnonvarojen hyödyntäminen ja elinkeinot

Menettelyn yhteydessä on selvitetty, jätehuoltokeskuksen vaikutuksia ympäröivien metsien puustolle (esim. ilmapäästöt), maataloudelle (esim. lokit) ja metsästykseseen, sienestykseen ja marjastukseen.

Riskit ja haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot sekä vaikutusten seuranta

Arviointiselostuksessa tulisi tarkastella poikkeuksellisten sääolojen kuten rankkasateen aiheuttamia riskejä. Mahdollisia jätehuoltokeskuksen onnettomuus- ja häiriötilanteita sekä niihin varautumista tulee pohtia ja kuvata huolella selostuksessa.

Arviointiselostuksessa tämä on esitetty luvussa 8.15. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi käsitelty arviointiselostuksessa.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteiden osalta tulee pohtia erityisesti hajuvaikutusten lieventämismahdollisuuksia erilaisin teknisin keinoin.

Arviointiselostuksessa tämä on kuvattu luvussa 12. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi käsitelty arviointiselostuksessa.

Selostuksessa tulee esittää konkreettinen ympäristövaikutusten seurantaohjelma.

Esitys seurannan järjestämisestä on esitetty kappaleessa 13., joka tarkentuu ympäristöluvan hakuvaiheessa. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi käsitelty arviointiselostuksessa.

Arviointiin liittyvät epävarmuudet sekä niiden vaikutus tulosten luotettavuuteen tulee esittää selostuksessa.

Arviointiselostuksessa tämä on esitetty luvussa 11. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi käsitelty arviointiselostuksessa.

Edellä esitettyjen seikkojen lisäksi yhteysviranomainen on tuonut esille seuraavia näkökohtia YVA-selostuksen laatimisessa huomioon otettavaksi:

Selostuksessa voitaisiin tarkemmin perustella esitettyä jätemäärien kasvua, esittää hankkeen suhde Valtioneuvoston hyväksymään valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan vuoteen 2016 sekä Etelä- ja Länsi-Suomen alueelliseen jätesuunnitelmaan.

Arviointiselostuksessa nämä asiat on esitetty luvuissa 7.3.5 ja 8.13. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi huomioitu arviointiselostuksessa.

Jätteen poltossa muodostuvien tuhkan ja kuonan määrittely ja koostumus tulisi selostukseen selvittää tarkemmin. Lisäksi tulisi arvioida ongelmajätteeksi luokiteltavien tuhkien ja kuonien osuus niiden kokonaismäärästä.

Jätteenpolton kuonien ja muiden polttoainetuhkien koostumus ja laatu on esitetty luvussa 8.7. 3. Käytettyjen termit on selitetty termien määrittelyssä. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi huomioitu arviointiselostuksessa.

Tarkastelussa tulisi huomioida jollakin tasolla myös jätteen synnyn ehkäisy

Materiaalien uudelleenkäyttö vähentää jätteiden syntyä. Arviointiselostuksessa tämä on kuvattu luvussa 8.13. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi kuvattu arviointiselostuksessa.

Arvioinnissa tulisi esittää jätehuoltokeskuksen arvioitu käyttöikä ja arvio alueen jälkikäytöstä ja siihen liittyvistä ympäristövaikutuksista

Arviointiselostuksessa tämä on esitetty luvussa 8.14. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi esitetty arviointiselostuksessa.

Rakentamisvaiheeseen liittyvät toiminnot, niiden ajoittuminen ja vaikutukset tulisi kuvata riittäväällä tarkkuudella arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa tämä on esitetty luvussa 8.2. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi kuvattu arviointiselostuksessa.

Vaikutustyypppejä ja niiden merkittävyyttä tulisi arvioida tasaveroisesti ja riittäväällä tarkkuudella. Merkittäviksi arvioitujen vaikutusten valintakriteerit sekä miten lähialueiden asukkaiden näkemykset vaikutusten merkittävyydestä on otettu huomioon, tulisi kuvata selostuksessa.

Kaikkia vaikutustyypppejä on arvioitu tasaveroisesti ja vaikutusarvioinnissa on huomioitu lähialueiden asukkaiden näkemykset vaikutusten merkittävyydestä. Tämä on kuvattu kunkin vaikutustyyppin kohdalla sikäli kuin tarpeellista.

Arviointiselostuksessa tulisi eritellä tarkemmin ja perustellen eri vaikutustyyppienn tarkastelualueet.

Vaikutustarkasteluissa on kuvattu, mille alueelle tai etäisyydelle kyseessä olevan vaikutustyyppin arvioidaan ulottuvan (luku 8). Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi huomioitu arviointiselostuksessa.

Tulisi selvittää asukailta tulleiden mielipiteiden perusteella myös jätehuoltokeskuksen valomastojen aiheuttaman häiriön merkittävyyttä.

Arviointiselostuksessa tämä on huomioitu asukaskyselyssä (luku 8.12). Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi huomioitu arviointiselostuksessa. Valosaasteen häiritsevyys koettiin vähäiseksi.

Olisi hyvä esittää ilmapäästöjen osalta leviämiskartat.

Hajupäästöjen laskennallisia leviämiskarttoja on esitetty luvussa 8.7.3. sekä kokonaisuudessaan liitteessä Liitekuvat, arviointiselostuksen lopussa. Yhteysviranomaisen mielestä asia on riittävästi selkeästi esitetty arviointiselostuksessa.

Vaikutusten selvittämiseen liittyvät ongelmat

Vaikutusten selvittämiseen liittyviä epävarmuustekijöitä on kuvattu ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa hyvin.

Osallistuminen

YVA – selostus on ollut nähtävillä loka-marraskuussa 2009. Nähtävillä oloaika on ollut 42 vuorokautta, tällöin kansalaisilla ja sidosryhmillä on ollut mahdollisuus antaa muistutuksensa ja mielipiteensä arviointiselostuksesta. Yhteysviranomaiselle toimitettiin yhteensä 10 lausuntoa ja 4 mielipidettä. Nähtävillä oloaikana järjestettiin yleisötilaisuus 26.10.2009, jossa esiteltiin arvioinnin tuloksia. Yhteysviranomainen antaa oman lausuntonsa arviointiselostuksesta viimeistään kahden kuukauden kuluessa nähtävillä oloajan päättymisestä.

Hankkeen YVA-menettelyn tukena on toiminut ohjausryhmä, jossa on edustajia ympäristökeskuksesta, Ilmajoen kunnasta, Lakeuden jätelautakunnasta, Seinäjoen seudun terveystyöryhmästä, Etelä-Pohjanmaan liitosta ja asukas yhdistyksestä.

YVA-menettelyn osallistumisjärjestelyjä ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan pitää riittävinä.

Raportointi

Arviointiselostus on kattava ja monipuolinen ja raportoitu hyvin. Teksti on huoliteltua ja tiivistä ja jäsenitys toimiva. Arviointiselostus sisältää lyhyen sanaston (Termien selityksiä). Arviointiselostus on hyvin havainnollistettu karttojen, kuvien, taulukoiden ja prosessikaavioiden avulla. Karttojen mittakaava ja kuvanlaatu on pääosin hyvä. Selostus sisältää selkeän tiivistelmän, jossa esitetään pääkohdat hankkeesta, sen aikatauluista, alueen nykytilanteesta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä, tarkasteltavista vaihtoehtoista ja vaikutusten arvioinnista.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiselostuksessa on käsitelty YVA-asetuksessa edellytetyt asiat. Selostus antaa hyvät puitteet jatkotyöhön. Hankevaihtoehdon toimintojen erittely vaihtoehtojen vertailun yhteydessä olisi kuitenkin ollut eduksi menettelyssä.

Koska Lakeuden Etappi Oy:n jätehuoltokeskuksen kehittämishanke sisältää useita yksinäänkin YVA-menettelyä vaativia muutoksia, olisi muutos toiminnassa merkittävä hankevaihtoehdon toteutuessa kokonaisuudessaan. Arviointiselostuksessa todetaan, miten yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon arvioinnissa. Hieman epäselväksi jää miten saapuneet lausunnot ja mielipiteet sekä muissa yhteyksissä esiin tulleet kannanotot on huomioitu. Lukijalle kuitenkin jää sellainen olo että näitä on yritetty mahdollisuuksien mukaan huomioida.

Saapuneissa lausunnoista ja mielipiteistä saa kuvan, että joitakin asioita olisi vielä parannettava jatkossa mm.:

- tarkastelussa tulisi jollakin tasolla olla mukana myös jätteen synnyn ehkäisy. Tämä on tärkeä asia jota vielä kannattaa jatkojalostaa.
- viihtyvyystekijät saadaan ratkaistuksi jo nykyisessä biokaasulaitoksen toiminnassa. Hajumallinuksista huomaa, että suurin yksittäinen hajun aiheuttaja on biokaasulaitos ja "mädätetty" liete. Tähän asiaan vaaditaan selkeitä konkreettisia toimenpiteitä.
- laitoksen toiminnassa on esitetty vaihtoehto, että häiriötilanteissa turvaudutaan biojätteen osalta säkkikompostointiin, joka ei ole viihtyvyystekijöiden kannalta paras vaihtoehto. Sen tilalle kannattaisi tutkia muita teknisiä ratkaisuja, joilla olisi oleellisia vähentäviä vaikutuk-

sia hajupäästöihin sekä lakkiongelmiin.

Epäonnistunut kompostointivaihtoehto lisää hajupaineita yhdessä biokaasulaitoksen kanssa. Jos todella halutaan eroon suurimmasta yksittäisestä ongelmasta liittyen jätehuoltokeskukseen tai olla lisäämättä sitä, eli hajusta, silloin kannattaisi satsata myös parhaaseen toimivaan kompostointitekniikkaan.

- ongelmajätteiden loppusijoitusalueen laajennusta suojavyöhykkeelle ei pidetä perusteltuna. Alueen laajentaminen on mahdollista, kun vastaavasti laajennetaan suoja-aluetta Tuomikylän asutukseen päin.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto pidetään yleisön nähtävillä yhden kuukauden ajan Ilmajoen ja Jalasjärven kuntien virallisilla ilmoitustauluilla ja pääkirjastoissa sekä Seinäjoen kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja pääkirjastossa sekä myös Nurmotalon informatiivisella ilmoitustaululla ja Nurmon kirjastossa niiden virka- tai aukioloaikoina. Lisäksi lausunto tulee nähtäville Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen internetsivuille osoitteeseen: www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen arkistossa.

Johtajan sijainen
Ympäristöneuvos

Pertti Sevola

Ylitarkastaja

Egon Nordström

Suoritemaksu

8580 €

Jakelu

Lakeuden Etappi Oy, suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostusta

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa alueellisten ympäristökeskusten suoritteista (1387/2006) olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnotta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta - Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus - Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 VAASA,

sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi